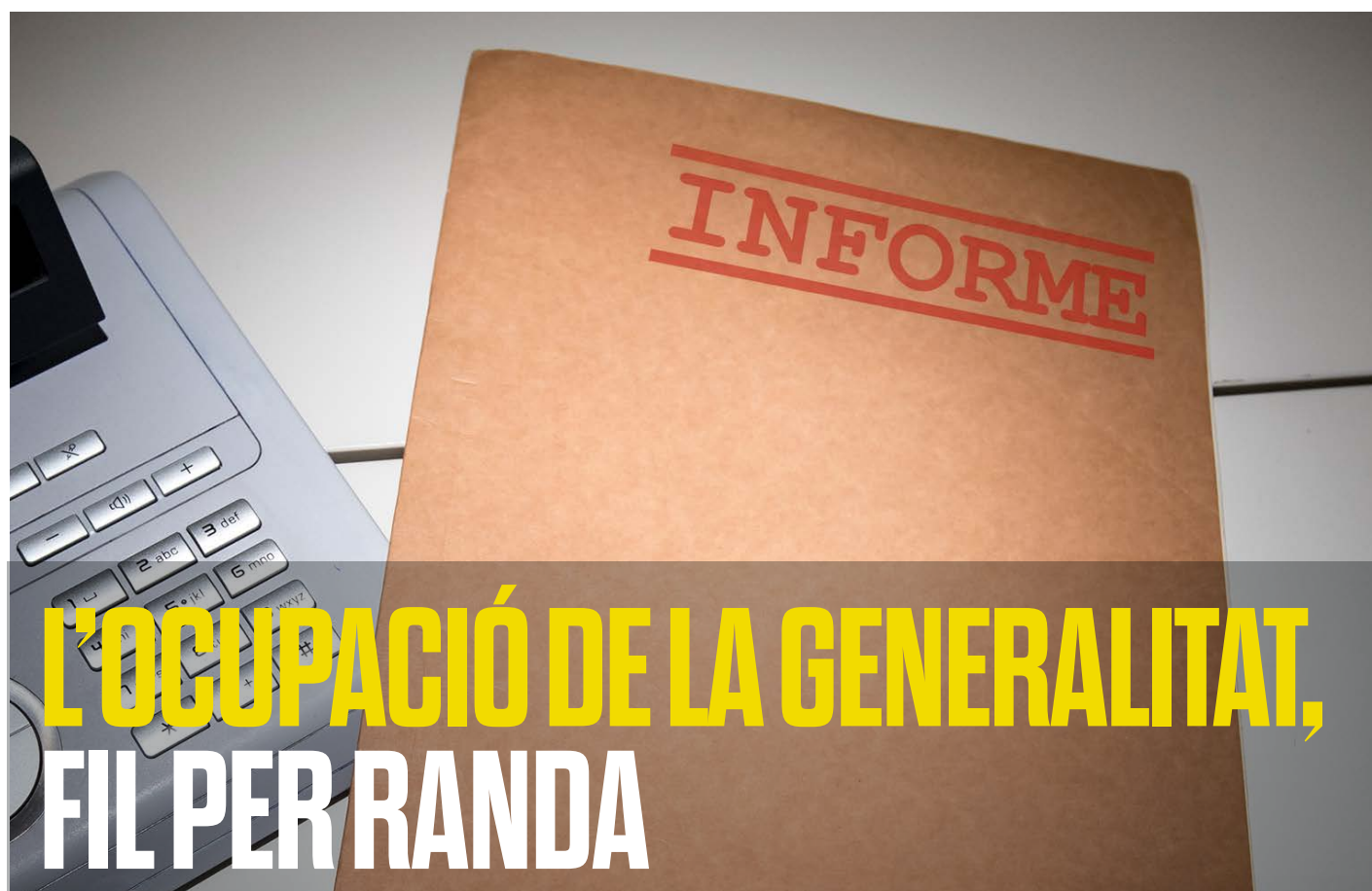
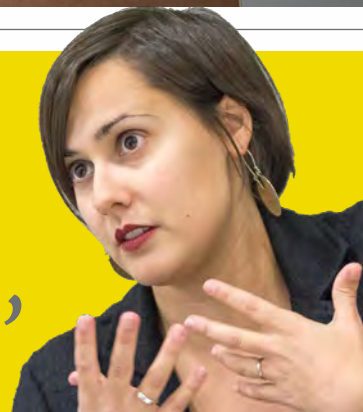

- ⊕ **Fires:** El Mercat de Nadal del Llibre a Barcelona
- ⊕ **Cultura popular:** Festivitas Bestiarum a Reus
- ⊕ **Exposicions:** Palau i Fabre al Palau Robert

ENTREVISTA JENN DIAZ ERC

‘Des del punt de vista internacional, el 21-D funcionarà com un referèndum’

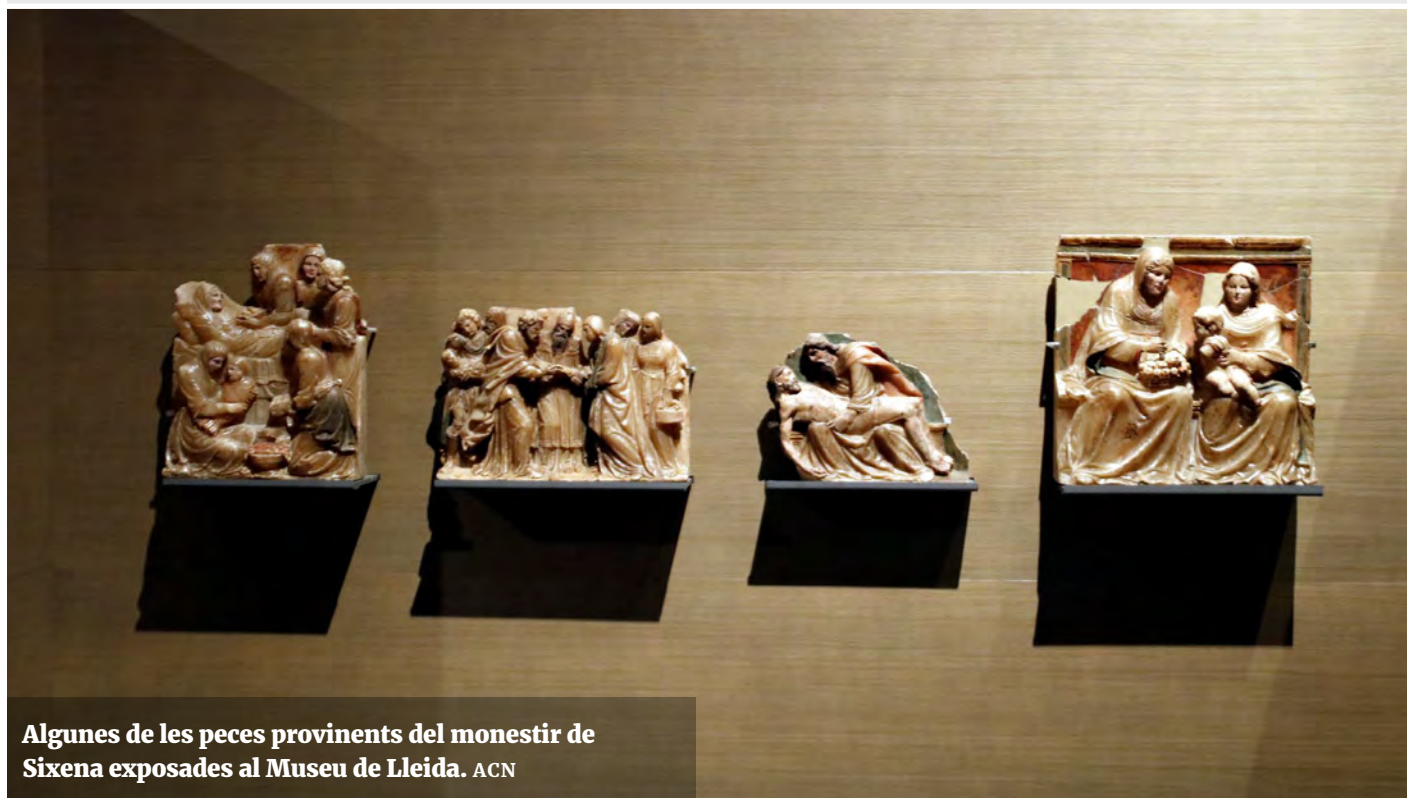

La pluralitat dels mitjans catalans: un assetjament més ideològic que real

Com afectaran els robots la nostra vida quotidiana?

SIXENA PEDRA DE TOC

MERCÈ IBARZ

Algunes de les peces provinents del monestir de Sixena exposades al Museu de Lleida. ACN

L'art de l'antiga diòcesi sembla només una arma electoral en aquests comicis impulsats i dominats pel 155

Ha canviat de banda, el procés? Això sembla. El procés que ara cal seguir de prop és el de recentralització extrema de l'estat espanyol, de l'Espanya de les autonomies, del cafè per a tothom. Mireu el cas Sixena.

El que sigui que passi a Catalunya a partir del 21 de desembre no serà el procés que hem conegut en els últims cinc anys sinó tota una altra cosa. Mentrestant, des de fa un mes, amb el govern i el parlament clausurats –i Sànchez i Cuixart empresonats durant força dies més, ai–, qui porta la batuta és el govern central. I Sixena n'és l'indici i el símptoma del que pot passar, del que ja està succeint.

LES COSES VAN TAN DE PRESSA aquests dies que no hi vull pensar, si les peces conservades fins ara al museu de Lleida s'han traslladat a Osca quan aquestes ratlles es publiquin. El punt és un altre: on anirien? Al museu de Barbastro? I si així fos, on?, als magatzems? Anirien al monestir de Sixena, que no té condicions? Potser a algun museu de la capital mateixa? No se'n diu res, d'això. I mira que el trasllat podria ser aquest dia 11 mateix. En fi, són incògnites d'un cas que s'aprofita del 155 per tirar milles.

On anirien?
Al museu de
Barbastre? I si
així fos, on?, als
magatzems?
Anirien al monestir
de Sixena, que no té
condicions?

L'afer Sixena
s'assembla molt
al 155. Potser per
això s'han posat en
marxa l'un i l'altre a
la vegada

Penso més aviat en allò de què no parlem. Dos aspectes substancials que en realitat es redueixen a un: ens importa, veritablement, l'art de Sixena?

Anem al primer aspecte. De moment Sixena és una arma electoral i prou. Ho podem veure als mitjans. Sobre les decisions dràstiques del 155 respecte d'aquesta història, només es demana l'opinió als partits polítics. No li importa, al món cultural? Perquè si així és, si només forma part del combat electoral, pleguem. Reconeguem de forma neta que només interessa com a pedra per a llançar contra l'adversari i seguir-nos mantenint en el paper de víctimes, pobres de nosaltres que hem conservat aquest art i no ens donen ni les gràcies.

L'altre aspecte és que Sixena porta cua. Ja s'han començat a alçar les veus que reclamen el retorn a l'arxiu de Salamanca de la documentació catalana històrica que tant ha costat de recuperar. Són qüestions de la memòria col·lectiva que es poden trastocar molt i molt. Si, com pareix, només importen des del punt de vista de la brega política, malament rai.

Fet i fet, l'afer Sixena s'assembla molt al 155. Potser per això s'han posat en marxa l'un i l'altre a la vegada. El 155 és l'eina més decisiva, ara, de la recentralització de l'estat espanyol començada fa temps, en l'època ja d'Aznar i el naixement de Ciutadans a Catalunya contra l'escola. Fa temps que passa, és que ara el procés s'ha tret la màscara del tot. Les veus que sostenen que el 155 és inconstitucional, com sovint explica aquí el director Partal, no tenen de moment gaire ressò. Veurem què passa ara amb el recurs de Podem al congrés de diputats en aquesta direcció. Sixena s'assembla al 155 perquè també tracta d'establir jurisprudència. I pot establir-ne, i tant que sí.

La pregunta llavors serà: l'estat espanyol està disposat a considerar les reclamacions als seus museus que li poden arribar segons com acabí el cas Sixena? L'estat espanyol també és part del patronat del MNAC. Amb el 155, ha deixat de donar suport al recurs del museu contra el trasllat de les obres conservades a Lleida. Aquest és el canvi substancial del ministeri. De moment, el ministeri no parla del trasllat dels murals conservats a Montjuïc. Ho veurem? Què farà a partir d'ara, l'estat? Si el 155 ha obert la capsa de pandora territorial, Sixena també ho pot fer en el seu ram.

En suma, que en aquesta història no s'hi val a badar. Potser que tinguem clar si l'art de Sixena ens importa o no: després de les obres del museu de Lleida pot venir la reclamació dels murals conservats al MNAC, que seria una desgràcia cultural arrencar i que vés a saber com es conservarien a Sixena. Si no ens importa, deixem-ho córrer; però llavors no fem comèdia, no ho plorem com si fos d'importància cabdal, si us plau. 📺

TOT EL PODER PER ALS CDR

XAVIER DÍEZ

Durant les jornades de vaga general, el paper dels CDR a l'hora d'organitzar les mobilitzacions va ser clau. ALBERT SALAMÉ

«El protagonisme l'ha de tenir la gent autoorganitzada, especialment en l'espai públic, al carrer, i també a les institucions»

Com succeeix en tots els moments revolucionaris, la situació del nostre país es caracteritza per una gran confusió en què la multiplicació de subjectivitats impedeix de llegir amb un mínim d'objectivitat qualsevol que pretengui una mirada distanciada dels fets. Potser allò més evident és que vivim en una superposició de legitimitats entre un govern legítim, una part del qual és a la presó i l'altra a l'exili, que emana del mandat electoral del 2015 i del parlament, confrontat a la usurpació dictada per l'estat espanyol a partir d'una interpretació esbiaixada de l'article 155. Aquesta intervenció respon a la deliberada voluntat d'avortar un moviment democràtic que qüestiona la continuïtat no tant del règim del 78 com de l'herència franquista. Aquesta nova situació, que té la seva falla tectònica en la declaració de la República, seguida d'una usurpació per la força i la versemblança de l'ús de la violència al llarg del 27 d'octubre, ha fet que vivim en uns llimbs polítics que tenen un nou punt calent en la cita a les urnes del 21 de desembre. Mentrestant, som en un moment d'incertesa, en què les institucions pròpies són

La societat civil ha anat reinventant les respostes a l'erdoganització d'Espanya

El 3-O va ser un moment intens, amb una atmosfera emocional carregada de determinació i alhora esfereïda per la naturalesa repressiva de l'estat espanyol

intervingudes per una potència estrangera, una bona part dels partits polítics i les entitats cíviques (ANC i Òmnium) es troben desconcertades, i s'aplica al país una repressió quàdruple: la policíaca, la judicial, la paramilitar (a còpia d'ultres que assumeixen el rol de la privatització de la violència) i la mediàtica.

En aquestes coordenades, la societat civil, que ja porta una dinàmica d'anys d'autogestió de les lluites i resistències, ha anat reinventant les respostes a l'erdoganització d'Espanya. De fet, si fem una mica de memòria, a partir del moment en què el referèndum d'autodeterminació va anar prenent forma al setembre, i l'estat espanyol va respondre a còpia de prohibicions i de l'enviament de les forces repressives a perseguir urnes i butlletes i a tancar webs, la ciutadania, més enllà de la condició independentista, ja es va autoorganitzar per penjar cartells, imprimir butlletes electorals o participar en una xarxa clandestina d'importació i custòdia de material electoral d'una manera prou exitosa. Un dels moments culminants fou la defensa dels col·legis electorals de la pretensió, per part de fiscals i guàrdies civils, d'evitar-ne l'obertura en la jornada de l'1 d'octubre. Precisament aquest episodi va precipitar la creació dels Comitès de Defensa del Referèndum, que en certa mesura van suplir, amb força eficàcia, les carències de les institucions catalanes encarregades de l'organització.

La brutal repressió del referèndum de l'1 d'octubre va causar un impacte moral que va fer augmentar el grau de determinació de les persones i les agregacions ciutadanes més o menys espontànies fins al punt que va fer fracassar la intenció de l'estat espanyol de desmantellar la votació. Malgrat la retòrica propagandista, mai la monarquia ni el règim no havien sofert una derrota al carrer tan dolorosa, cosa que explica la dura reacció del monarca i l'establishment. Malgrat la violència, compartida de manera ràpida a les xarxes socials, i mostrada al món com el veritable rostre de la Marca Espanya, una bona part del país, sovint amb escasses inclinacions independentistes, va anar a votar i va desafiar un règim que, literalment, havia embogit, entre la indiferència (o l'hostilitat) còmplice d'una part de la societat espanyola i l'estupor i la covardia de les institucions europees.

L'estranya jornada del dia 3 d'octubre, una vaga general reconvertida en una aturada de país, va ser un moment intens, amb una atmosfera emocional carregada de determinació i alhora esfereïda per la naturalesa repressiva de l'estat espanyol. Qualsevol testimoni presencial haurà constatat que no hi ha referents del grau de paralització del país decidit a fer una ruptura més enllà del debat independentista. La ruptura, sens dubte, va ser total respecte del passat, la monarquia i l'ordre derivat de la continuïtat de la dictadura que els seus defensors intenten transvestir de constitucionalisme. És en aquesta confluència de forces, on no hi manquen aquells elements que van estirar l'organització del moviment independentista (les

Mentre es va succeint l'onada repressiva oficial i l'oficiosa, els CDR van articulant la resistència a còpia de mobilitzacions

El 21-D és una data important que posarà a prova, de nou, la força i la determinació de l'independentisme

entitats sobiranistes i les formes innovadores de participació política de les CUP, a banda d'una certa espontaneïtat de poble i de barri) que els CDR van bescanviar la erra de referèndum per la erra de república. Així, mentre es va succeint l'onada repressiva oficial (la de la Policia Nacional i la Guàrdia Civil, i les dels sectors més extrems de la judicatura) i l'oficiosa (els grups de paramilitars, disfressats d'ultres, atiat des de les entitats unionistes, amb la propaganda dels mitjans de comunicació estatals), els CDR van articulant la resistència a còpia de mobilitzacions i capacitat d'organitzar respostes i modular estratègies en funció de l'escenari. Les primeres detencions, els primers presos polítics no fan sinó apujar l'escalada de tensió que, si bé és previsible en circumstàncies com aquestes, esquerden de manera irreparable l'escassa confiança entre la majoria de catalans i un estat que no ha dubtat de sacrificar la democràcia per preservar una precària unitat. A partir d'aquí s'obren escenaris imprevisibles, tanmateix, la virulència de l'estat espanyol tan sols s'explica a partir de la consciència de vulnerabilitat del règim. La vaga general del passat 8 de novembre, feta contra la voluntat de les grans centrals sindicals, va ser capaç de paraitzar de nou el país i congriar una energia destacable en allò que caldria considerar com a un assaig general, una gimnàstica revolucionària d'accions futures, en funció de l'evolució dels esdeveniments.

I arriba el 155, acompanyat de la jornada electoral del pròxim dia 21 de desembre, una cita probablement imposada per les institucions internacionals per intentar evitar que el conflicte acabi essent més gros i que la Unió Europea es trobi amb un racó ingovernable i un focus de desestabilització continental. Tanmateix, malgrat que formalment són unes eleccions, més aviat caldria considerar-les com un referèndum de ratificació de la República. Malgrat que els mitjans volen normalitzar aquesta votació com unes eleccions normals, malgrat que hi ha una aparent rebaixa d'intensitat en el clima polític, no és possible enganyar la gent. El 21-D és una data important que posarà a prova, de nou, la força i la determinació de l'independentisme.

És innegable que la repressió contra el govern, els partits i les entitats sobiranistes ha desgastat la primera línia d'activistes socials, encara que el ressentiment civil i la voluntat d'avançar amb la República continua essent, permeteu-me avaluar sense haver posat l'examen, hegemònic. És aquí on els CDR o les lluites a còpia de grups més o menys autònoms, amb una coordinació més o menys informal, són importants. Perquè, a risc d'errar en els pronòstics, què passa si hi torna a haver una victòria independentista? Què passa, si, a més, la victòria és prou considerable? Deixar el govern en mans, de nou, d'una primera línia de polítics i líders civils pot ser arriscat, tenint en compte la seva vulnerabilitat a còpia de 'gurucetisme' judicial. És aquí on cal que els CDRs, en tant que són desenes de milers de persones més o menys organitzades

Els CDRs han de tenir el protagonisme i portar el lideratge col·lectiu per fer col·lapsar el règim

Si els partits no poden, els CDR han de ser capaços de forçar la situació perquè l'estat espanyol sigui foragitat de les institucions catalanes

i més o menys decidides, han de tenir el protagonisme i portar el lideratge col·lectiu per fer col·lapsar el règim.

Ja sé que les comparacions històriques les carrega el diable i que el centenari de la Revolució Russa ens imposa certes reflexions sobre el passat. Tanmateix, en la confusa revolució de febrer de 1917 i els mesos posteriors, els actors precisament més revolucionaris, aquells que podrien haver fet el procés revolucionari més pròxim a les aspiracions populars va ser el dels soviets o consells de treballadors i soldats. Salvant les distàncies, la idea que tot el poder havia de restar en mans dels soviets era un clam prou important com per transmetre la idea que, davant el despotisme o el perill de la reacció, la millor garantia consistia a assumir la direcció d'un procés revolucionari de manera col·lectiva.

A veure, els soviets i els CDRs no tenen res a veure (per sort), però, tanmateix, sí que és cert que en una situació en què la voluntat popular s'expressi en la direcció republicana, el protagonisme l'ha de tenir la gent autoorganitzada, especialment en l'espai públic, al carrer, i també a les institucions. Una victòria independentista ha de ser la confirmació de la unilateralitat, un desbordament democràtic respecte al despotisme vigent, en què els propis constitucionalistes se salten la seva pròpia legalitat i escarneixen la ciutadania catalana més enllà de les seves possibilitats. Si els partits no poden, els CDR han de ser capaços de forçar la situació perquè l'estat espanyol sigui foragitat de les institucions catalanes i desarticular la repressió dictatorial de la qual han abusat en els darrers mesos, i esdevenir alhora la matriu del procés constituent. En unes altres paraules, parafrasejant la consigna soviètica: Tot el poder per als CDR! 🏠

JENN DÍAZ

‘Des del punt de vista internacional, el 21-D funcionarà com un referèndum’

Entrevista a l'escriptora Jenn Díaz, que ocupa el número vuit a la llista d'ERC per Barcelona del 21-D

ALBERT SALAMÉ

PERE CARDÚS

Després d'haver escrit sis novel·les en sis anys consecutius (les dues últimes, en català), Jenn Díaz (1988) emprèn una nova aventura enfilant-se al vaixell d'Esquerra Republicana amb rumb al Parlament de Catalunya. El port de destí és un 21-D que l'estat espanyol ha imposat als catalans després d'haver anunciat la destitució de

tot el govern. Díaz reconeix que la crida a la política institucional l'ha sentida recentment, entre el 20 de setembre i l'1 d'octubre, en plena ofensiva violenta i repressiva de l'estat espanyol. L'equip de Marta Rovira li ha reservat la vuitena plaça per a la llista de Barcelona. L'escriptora i activista feminista té tots els números per a ser a la cambra en un període

encara incert i amb tot d'incògnites que mirem de descobrir en aquesta conversa.

—Què hi farà una escriptora, a un lloc on s'han de fer lleis?

—Fins ara, la meua voluntat era tenir una actuació discreta i poder fer política des dels meus llibres. És a dir, parlar dels temes que més m'interessen, que són la

Amb les experiències del 20 de setembre i de l'1 d'octubre vaig decidir que volia prendre partit i implicar-me més que no ho havia fet fins aleshores

Sempre he dit que les dones han d'anar al capdavant. Si em feien la proposta d'anar a la vuitena posició, no podia dir que sí però que més enrere

literatura i el feminisme. Per tant, tot passava per una acció més cultural o més subtil i no pas tan directa. Però el 20 de setembre vaig prendre consciència que una cosa i una altra no eren incompatibles. Jo no em podia permetre mirar-me d'ací a vint anys o trenta i pensar que no vaig fer res més mentre hi havia persones que dormien al calabós i mentre hi havia cases ocupades per policies regirant-ho tot. No podia quedar-me parlant dels meus llibres i escrivint, amb tot això. Des del primer moment, he pensat que és tan important que faci política una escriptora com qualsevol altra professional. La meva opinió i aportació és igual de vàlida com a escriptora que com a ciutadana. Amb les experiències del 20 de setembre i de l'1 d'octubre vaig decidir que volia prendre partit i implicar-me més que no ho havia fet fins aleshores.

—Després de Marta Rovira i d'Alba Vergés, deveu ser la primera candidata de la llista que no està encausada judicialment. Ja sabeu on us poseu? Us fa respecte?

—Fa molt de respecte, perquè vaig de número 8, però a efectes pràctics sóc la quarta. Perquè hi ha la Marta Rovira, la Carme Forcadell, l'Alba Vergés i jo. Quatre dones al capdavant. La Marta Rovira encara no està encausada, però ja han començat a assenyalar-la. Fa impressió anar de número 8. Vaig molt amunt. A la primera reunió, quan parlàvem d'anar a la llista, que volien que fos transversal i àmplia, jo vaig dir que sí pensant que faria 'un Guardiola'. Pensava que aniria als llocs de tancament de la llista per a mostrar el meu suport i fer campanya. Quan em van dir que aniria a la vuitena posició, vaig haver de reestructurar el panorama mental que m'havia fet. Aleshores vaig pensar que era una mica fort. Per exemple, el meu marit encara està en xoc, pensant què tinc per anar a la vuitena posició. Què han vist en mi per anar tan amunt, es demana. Jo continuo amb la idea que ho faig per coherència i responsabilitat. No podia dir que no. I hi ha una cosa, especialment, que ha fet que no hi pensés gaire. És que sempre he dit

que les dones han d'anar al capdavant. Si em feien la proposta d'anar a la vuitena posició, no podia dir que sí però que més enrere. Com a feminista no m'ho puc permetre. Si algú ha pensat que jo podia anar de vuit, puc anar de vuit. Ells han fet la llista, ells saben el número, i jo puc aportar la meua visió, el meu esforç i el meu temps. Les conseqüències? Ja les veurem. De moment, em sembla una qüestió de responsabilitat com a ciutadana.

—I què s'haurà de fer a partir del 22 de desembre?

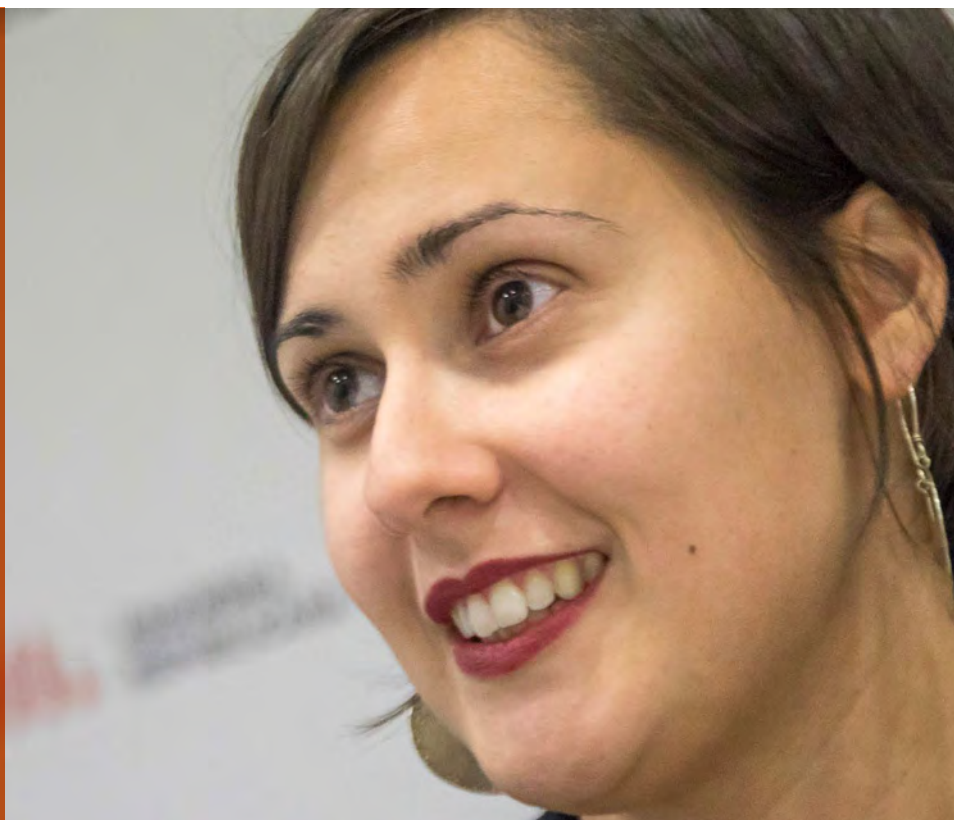
—En funció dels vots i els resultats, caldrà decidir què s'ha de fer. Fins ara no he estat al corrent de tots els detalls d'allò que passava i de la informació amb què es prenen les decisions. Des de fora, es veu que tota previsió és molt complicada de fer. Fins ara, coses que ningú no es pensava que passarien han acabat passant. I encara n'hi ha que semblen impossibles. Es fan coses completament surrealistes. Que acabin prohibint el groc és una cosa que era difícil d'imaginar que podria passar mai. Sembla ficció. Jo no sóc analista política i m'ho he mirat des de fora, fins ara. I per tant, no sé què pot passar a partir del 22 de desembre. Dependrà dels vots, però també de més coses. El 155 encara hi serà? Què passarà amb el 155, una vegada els ciutadans hagin donat la seva resposta? No m'atreveixo a ser contundent amb res.

—L'objectiu és defensar la República proclamada?

—S'ha de construir la República. L'1 d'octubre vam tenir un mandat. El qual jo no vaig assumir com a candidata d'Esquerra sinó com a ciutadana. Encara no estava implicada en una candidatura. El 21 de desembre funcionarà com un referèndum, encara que no ho vulguin. Des del punt de vista internacional, jo crec que es mirarà així. Hi ha molt silenci i molta expectació. Esperen que parli la gent a les urnes. Jo crec que s'haurà de defensar la República i caldrà fer lleis que la desenvolupin. El calendari d'aquest desenvolupament caldrà fer-lo en funció d'allò que vagi passant. Primer

S'ha de construir la República. L'1 d'octubre vam tenir un mandat, que jo no vaig assumir com a candidata d'Esquerra sinó com a ciutadana

cal recuperar les institucions, deixar de tenir presos polítics, deixar de tenir un govern exiliat, i després cal començar a parlar de República. No dubto de la capacitat i de la feina que podran fer els partits sobiranistes.

—Esquerra ha parlat molt aquests dies de la necessitat d'eixamplar la base sobiranista. No som prou encara? No té prou força l'independentisme?

—És molt important que hi hagi una majoria social. I penso que tenir l'ambició d'eixamplar diu molt de la voluntat de representar un espectre tan gran com es pugui de la societat. Jo no sóc tan sols escriptora. Sóc castellanoparlant, sóc del Baix Llobregat i tinc un perfil que molts no consideren potencial independentista. Per tant, hi ha una feina a fer per a seduir la gent que pensa que la República els aniria en contra, perquè és un error. I no ens ha de fer por reconèixer que la societat catalana és molt diversa, té molts colors, i no els hem d'obviar. Tot al contrari. La llista d'Esquerra és un exemple del ventall ampli que podem trobar al carrer. És evident que es neces-

sita una majoria social i és evident que no podem governar tan sols pels qui ja estan convençuts. La gent que encara no s'ha decidit ha de triar si vol el 155 o la República. Si vol que les coses es facin imposant-les per la força o si la ciutadania s'ha de poder pronunciar i decidir.

—Si s'avança en la construcció de la República, la resposta ja l'han anunciada: reactivació del 155. Què caldrà fer aleshores? Serà el moment de la desobediència?

—El sobiranisme té uns precedents i uns aprenentatges que cal aprofitar. Ara ja sabem què és capaç de fer l'estat espanyol. Hi haurà noves vies i nous projectes amb el mateix objectiu. Però no podem continuar dient eternament que cal posar les urnes i votar. Això ja ho hem fet. No serveix de res tornar a la casella de sortida. Confio que l'experiència viscuda ha servit per a aprendre quina és la determinació d'uns i quines són les línies vermelles que estan disposats a traspasar els altres.

—Entre les línies vermelles, hi havia

'No podem continuar dient eternament que cal posar les urnes i votar. Això ja ho hem fet. No serveix de res tornar a la casella de sortida'. A.S.

aquesta amenaça de violència extrema. Si l'amença els ha funcionat, podem quedar atrapats. Com ens en sortirem ara?

—Encara que Europa no ens ha fet costat i fa com si això fos un conflicte intern pel qual no se sent interpellada, vull confiar que el 21-D se'l prendran com un referèndum legal amb les garanties que tant demanen. I que a partir d'aquí prendran un paper actiu. Penso que ja els toca. Si amb el 21 de desembre revalidem els resultats del 27-S i de l'1-O i podem eixamplar la majoria social, jo crec que Europa seria molt irresponsable de mirar cap a una altra banda. M'estimo més parlar de nous acords i nous camins que no pas de desobediència. Espero que Europa no sigui irresponsable i accepti fer de mitjancera. Serà el moment de buscar complicitats a fora.

—Qui és el candidat a la presidència de Jenn Díaz, Junqueras, Rovira o Puigdemont?

—Des d'ERC ja hem deixat clar que el candidat és Puigdemont perquè cal restituir el govern legítim. I això passa perquè Puigdemont i Junqueras tornin als llocs que ocupaven abans del 155. Aquesta és l'opció més responsable. Tanmateix, caldrà veure què és possible i quin és el panorama que resulti del 21-D i de l'actuació de l'estat espanyol. Caldrà pensar fórmules concretes si aquest objectiu inicial no es pot concretar. I potser caldrà combinar fórmules mixtes. Si em permeteu, aprofito per dir que les dones han de fer un pas endavant. És cert que aquestes eleccions no van de fer un relleu. Van de recuperar les institucions legítimes. I tant de bo que Marta Rovira sigui aviat la primera presidenta de Catalunya.

—Què en penseu, del gest d'acatar el 155 per poder sortir de la presó?

—Em sembla que les condicions amb què acaten el 155 ho justifiquen completament. Pensem-ho al revés: no acaten el 155... Els volem a la presó? Jo, abans de ser candidata d'Esquerra, sempre ho havia dit: prefereixo que els acusin d'ingenus o traïdors que no tenir tot un govern a la presó o a l'exili. Els necessi-

tem fora. És important que els ciutadans sàpiguen quines són les condicions actuals que fan que s'acati el 155.

—Què us uneix amb Bel Olid i Laura Borràs?

—Amb totes dues, el món del llibre. I especialment amb la Bel Olid, un feminisme militant. Primer es va donar a conèixer la meua candidatura, després la de la Bel i després la de la Laura. Em va fer molta il·lusió perquè tenia la impressió de ser una bèstia rara enmig de polítics de carrera. Em sentia com una illa. Quan van començar a sortir noms i va sortir el de la Bel Olid, em vaig sentir acompanyada i ens vaig imaginar fent feina plegades. La cultura i el feminisme poden anar més enllà dels partits i les ideologies. Amb la Laura i amb la Bel, podem fer molta feina. Som dones, venim del món literari i tenim molt clares algunes qüestions que aquest país necessita per avançar i millorar.

—Quines iniciatives legislatives es poden emprendre des d'una òptica feminista?

—Una de les lleis més urgents és la que serveixi per a combatre la violència masclista. Ens n'hem d'ocupar des del primer moment. Cal que ens desfem de la violència masclista com més aviat millor. Hauríem d'estar més obsessionats a combatre el masclisme subtil, que és el que està més arrelat com a societat. Però la violència de gènere no és subtil. M'agradaria poder tractar el masclisme que governa el món de la cultura, per exemple. Hi ha una franja de treballadores del món de la cultura que són dones, però als càrrecs de dalt sempre hi ha homes. Són coses que cal combatre i buscar mecanismes per a superar i derrotar aquesta xacra. Però d'entrada hem de fer lleis contra la barbàrie de la violència de gènere. És una situació molt preocupant. Cal actuar també sobre la gent jove i els adolescents. Cal cercar la superació de patrons clarament masclistes que no deixen de funcionar en aquest sector d'edat. El combat contra el masclisme ha de ser una prioritat política i social central. ■

M'estimo més parlar de nous acords i nous camins que no pas de desobediència

La cultura i el feminisme poden anar més enllà dels partits i les ideologies

Memorial de danys del 155: així ha intervingut l'estat espanyol el govern

Intervenció El col·lectiu de juristes Servidors públics de Catalunya va presentar ahir un informe de totes les actuacions que ha fet el govern de Rajoy i com ha frenat el funcionament de l'autogovern

Juan Fernández Trigo, el segon començant per l'esquerra, controla la conselleria d'Exteriors des de la mateixa seu del departament. ARXIU

JOSEP REXACH

Noranta-dos contractes paralitzats, funcionaris que han d'anar a Madrid a rebre instruccions, centenars d'associacions pendents de rebre subvencions que ja estaven aprovades i una setantena d'iniciatives legislatives parlamentàries que han quedat paralitzades. Aquestes són

algunes de les conseqüències que ha patit l'autogovern català per l'aplicació de l'article 155. El col·lectiu de juristes Servidors públics de Catalunya va presentar ahir al Col·legi d'Advocats de Barcelona un inventari de tots els danys derivats de la intervenció de la Generalitat. Un memorial d'afectacions que sempre serà provisional, ja que, segons que va explicar la presidenta del col·lectiu, Yolanda Her-

Un memorial d'afectacions que anirà incorporant dades i informació

nández, és un document viu que anirà incorporant dades i informació a mesura que vagin passant els dies. 'Sabem quan va començar a aplicar-se la intervenció a les institucions catalanes, però no quan acabarà.'

I és que, en aquest sentit, Hernández ha remarcat que calia no confondre el començament de la intervenció a la Generalitat amb l'aplicació del 155. 'Tot plegat

ServidorsCAT

Altres danys

1. Decaïment d'iniciatives normatives

- 1.1 Decaïment d'iniciatives legislatives en tràmit al Parlament
- 1.2 Decaïment d'iniciatives legislatives en tràmit a Govern
- 1.3 Iniciatives reglamentàries decaigudes

1.1 Decaïment d'iniciatives legislatives en tràmit al Parlament

(com a conseqüència de la dissolució del Parlament per part del Govern espanyol)

NOMBRE	INICIATIVA	FONT
71	Totes les iniciatives vigents i no finalitzades en la XI Legislatura	RD 946/2017, de 27 d'octubre
1	Projectes de llei decaiguts (9)	
2	Projecte de llei d'ordenació de les activitats d'espectacles públics i recreatives Publicades les esmenes a l'articulat (28.03.17). Tràmit següent que hagués correspost: elaboració de l'informe de la Ponència.	www.parlament.cat Base de dades SIAP (Sistema d'Informació de l'Activitat Parlamentària)
3	Projecte de llei de mesures urgents en matèria de contractació pública Publicat el nomenament de la Ponència (2.05.17). Tràmit següent que hagués correspost: tinguda de les compareixences.	200-00009/11 Base de dades SIAP
4	Projecte de llei de modificació de la Llei 5/1986, del 17 d'abril, de creació de l'Entitat Autònoma de Jocs i Apostes de la Generalitat Tramitació per lectura única. Tràmit següent que hagués correspost: debat i votació.	200-00012/11 Base de dades SIAP
5	Projecte de llei de ports i de transport en aigües marítimes i continentals Publicat el dictamen de la Comissió i l'informe de la Ponència (14.09.17). Tràmit següent que hagués correspost: debat final.	200-00014/11 Base de dades SIAP

1

Si feu clic a la imatge podreu veure el pdf complet. SCAT

Qualsevol pagament que hagi de fer la Generalitat ha de tenir el vist-i-plau previ del ministeri de Cristóbal Montoro

comença el 15 de setembre, quan es vulnera l'Estatut de Catalunya i Montoro intervé els comptes de la Generalitat.' El govern espanyol ja ha dit que retirarà el famós article després de les eleccions, però encara no s'ha pronunciat sobre el control dels comptes catalans.

Com a conseqüència, qual-sevol pagament que hagi de fer la Generalitat ha de tenir el vist-i-plau previ del ministeri de Cristóbal Montoro. Tot plegat ha comportat que hi hagi més processos administratius i que s'hagin alenat els pagaments que ja estaven aprovats i pressupostats pel govern català. Segons Servidors públics de Catalunya, això ha generat un retard en el pagament de subvencions a centenars d'associacions de caràcter social per valor de diversos milions d'euros. Diners que s'havien de destinar al servei de llar per a persones afectades pel VIH, a donar suport a persones amb discapacitat social o ajudar famílies en situació de vulnerabilitat.

També hi ha noranta-dos contractes aturats, pendents de ser desblocats quan el govern espanyol ho permeti, **dotze projectes congelats, dotze activitats anul·lades i tres inversions paralitzades.**

Al marge dels **càrrecs cessats** i els **organismes suprimits i dissolts**, ja sabuts des del primer moment en què el govern espanyol va aprovar l'aplicació del 155 previ aval del senat, aquest inventari fa un recull de danys econòmics, alguns dels quals tindran una incidència a llarg termini. Hi ha un document que fa referència a les

L'informe també recull accions i drets dels quals s'ha privat l'autonomia de la Generalitat

iniciatives parlamentàries i del govern que han quedat congelades com a conseqüència de la dissolució del parlament. És a dir, lleis que a curt termini no podran ser tramitades i validades per la cambra catalana. N'hi ha setanta-una. Algunes d'importància social, com la llei per a la igualtat de tracte i la no-discriminació, la llei de creació de l'Agència Catalana de Medicaments i Productes Sanitaris o la llei de contractes de serveis a les persones.

També s'han anul·lat proposicions de llei en curs contra l'abús bancari, la reforma de l'impost de successions i donacions, i les mesures urgents per a incentivar el lloguer d'habitatges socials i assequibles.

A més de lleis detallades que havien de tenir una incidència directa sobre la ciutadania, l'informe també recull accions i drets dels quals s'ha privat l'autonomia de la Generalitat. Per exemple, la possibilitat de defensar-se jurídicament en els processos judicials en els quals està immersa la institució. 'La defensa jurídica de la Generalitat és en mans de

La Generalitat no s'ha pogut personar com a causa contra l'actuació de la policia i la Guàrdia Civil l'1-O i tampoc no ha pogut obrir una comissió d'investigació

l'estat. Són recursos que no es poden activar si el ministeri no ho permet i que tenen uns terminis que s'esgotaran. Recuperar això serà molt complicat', va explicar Hernández.

El cas més conegut és el del litigi de Sixena amb el govern aragonès. La defensa jurídica que pugui fer el Departament de Cultura depèn exclusivament de Méndez de Vigo, qui ha assumit les competències i ha emplaçat el Museu de Lleida a complir els requeriments del jutge.

Però hi ha més casos, com per exemple el de la repressió policíaca de l'1 d'octubre. La Generalitat no s'ha pogut personar com a causa contra l'actuació de la policia i la Guàrdia Civil i tampoc no ha pogut obrir una comissió d'investigació, perquè que el parlament va ser dissolt.

Viatges a Madrid i informes en castellà

A conseqüència de la intervenció, totes les conselleries

han passat a ser dirigides des de Madrid i han hagut d'adaptar el seu funcionament administratiu al dels ministeris. Els consellers i els seus equips de confiança van ser destituïts i les diferents direccions generals són ara les màximes instàncies. Segons l'informe de Servidors públics de Catalunya, en alguns casos han hagut d'anar fins a Madrid per rebre instruccions, sempre a càrrec del pressupost de la Generalitat.

Tot i això, com explicava el sots-director del Servei Català de la Salut, Josep Maria Argimon, en aquesta **entrevista**, la funció dels directors generals és merament administrativa i qualsevol moviment depèn de Madrid. En alguns casos, com els departaments d'Interior i d'Exteriors, han estat intervinguts de manera directa i els anomenats 'homes de negre' s'han instal·lat en les dependències corresponents. A Interior, el govern espanyol hi ha enviat Juan Antonio Puigserver

Martínez, mentre que a Exteriors hi ha l'ex-ambaixador espanyol al Paraguai Juan Fernández Trigo.

En clau de llengua, el recull de danys també reserva un apartat a la vulneració dels drets d'ús del català que es cometen. I és que els documents interns adreçats a les persones que substitueixen el govern han de ser traduïts al castellà o escrits directament en castellà: 'Això significa una pèrdua de temps que no es retornarà', explica Hernández.

Per acabar, hi ha un apartat reservat a la pèrdua d'oportunitats econòmiques. L'estat ha vetat que el port de Barcelona faci missions comercials a l'exterior, s'ha paralitzat la implementació de les assegurances obligatòries als administradors de finques i la supressió de les delegacions a l'exterior ja conegudes, les quals permetien d'estar en contacte amb actors econòmics estrangers i fer de pont amb empresaris catalans. ■

La pluralitat dels mitjans catalans: un assetjament més ideològic que real

L'Aravot Els atacs contra els mitjans públics catalans són part d'una estratègia per a justificar-ne la possible intervenció

SEDA HAKOBAYAN I ALEXANDRE SOLANO

D'un temps ençà s'han multiplicat els atacs contra els mitjans públics catalans, principalment TV3, i les acusacions de no ser plurals i d'adoctrinar en favor de la independència. Aquesta estratègia ha esdevingut una justificació per a controlar més enllà del govern i intervenir els mitjans de comunicació i l'ensenyament.

L'ex-ministre socialista Josep Borrell, en la manifestació espanyolista del 8 d'octubre, va titllar els mitjans públics catalans de 'vergonya democràtica'; el candidat popular Xavier García Albiol va proposar de 'tancar TV3 i obrir una televisió amb gent normal', i Albert Rivera va definir la cadena catalana com 'el NO-DO de Catalunya'.

Això també va passar als mitjans. El País va publicar articles com ara 'TV3, una cadena pública al servei del sobiranisme' o 'Una setmana en la bombolla de TV3' (article que TV3 denunciarà), que critica especialment l'informatiu infantil InfoK. Per una altra banda, Ignacio Martín Blanco i Joan López Alegre van anar-se'n de les tertúlies de TV3 i Catalunya Ràdio perquè no volien, van dir, 'participar en aquest circ de l'odi cap a Espanya'.

A més, la Junta Electoral Central, a petició de Ciutadans, ha prohibit als mitjans públics catalans l'ús de termes com ara 'llista del president', 'exili', 'president Puigdemont' o 'consellers empresonats'; a més del color groc en les fonts i els edificis

públics (a petició del PP) i llaços grocs a les meses electorals del 21 de desembre (per una proposta del PSC).

El tractament de l'1-O

El Consell de l'Audiovisual de Catalunya va aprovar un informe sobre el tractament informatiu que van fer els mitjans el dia del referèndum. La conclusió, amb dades, és que la cadena catalana va ser la que en va fer un seguiment més plural.

TV3 va ser l'única cadena que va donar veu als set partits polítics al parlament. En canvi, TVE i Telecinco van excloure els independentistes i només van donar veu a les altres quatre forces polítiques.

Pel que fa als governs, TV3 va ser la cadena que va donar una cobertura més equilibrada (48% del temps de paraula al govern català i 30% a l'espanyol), mentre que Televisió Espanyola a Catalunya va donar un 88% del temps al govern de l'estat espanyol (i un 8% al català), i TVE, un 49% al govern espanyol i un 16% a la Generalitat. A més, tan sols la cadena catalana va donar veu als informatius a les víctimes de les agressions i els observadors internacionals.

La distribució per temes de notícia, que mostra les diferències entre TV3 i la majoria de canals d'àmbit estatal, dona una informació interessant de tot plegat.

Els informatius de TV3 es van centrar en el desenvolupament de la jornada, i la violència dels Cossos i Forces de Seguretat de l'Estat (CFSE). El tracte que en va fer La Sexta va ser similar. En canvi, la resta de les cadenes van destacar principalment

Els mitjans de comunicació públics han passat a ser el punt de mira de la repressió. E.P.

el posicionament de l'estat espanyol, la 'passivitat' dels Mossos, la violència contra la policia, el compliment dels requeriments per part de la policia i les il·legalitats de la votació.

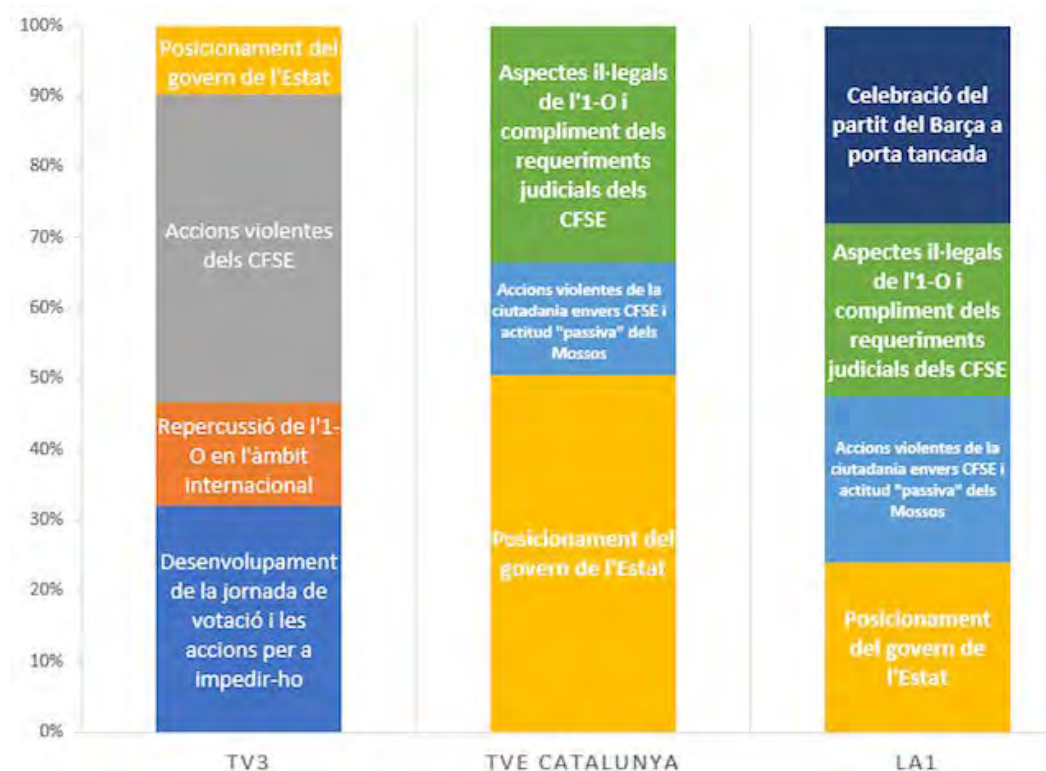
Cal destacar que la primera notícia de la Televisió Espanyola va ser que el partit del FC Barcelona s'havia fet a porta tancada. La majoria de les cadenes van deixar de banda els aspectes més destacats per TV3, inclosa la repercussió internacional.

Si tenim en compte que oferir una informació plural, la principal diferència de TV3 va ser que va posar l'accent en aspectes (violència contra la població, desenvolupament de la jornada i repercussions internacionles) que la resta de canals van ometre. Per tant, pel que fa al seguiment del primer d'octubre, va donar una visió alternativa al relat de la majoria de les cadenes.

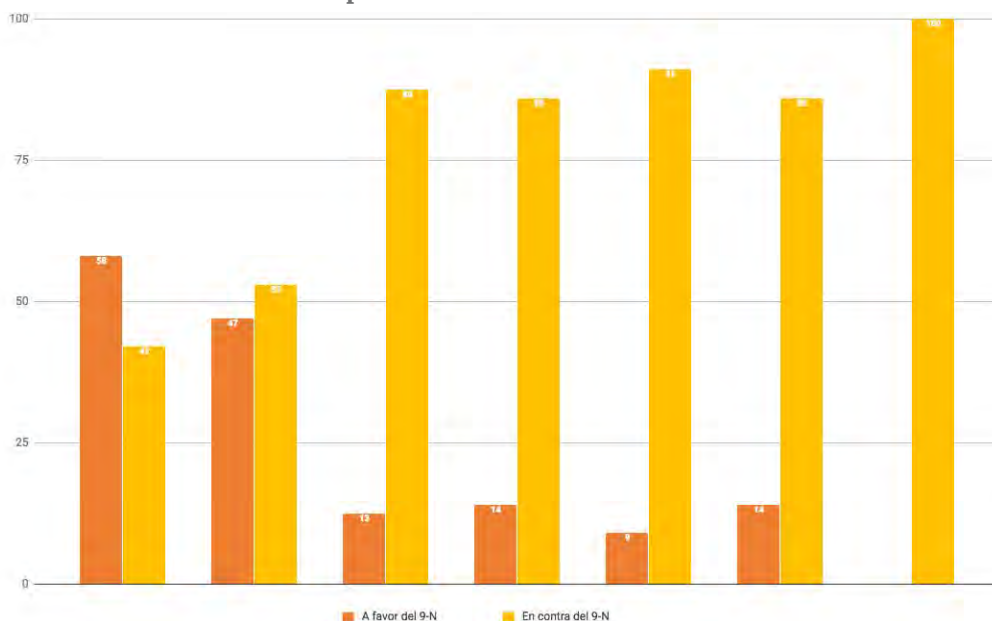
La pluralitat en tertúlies i eleccions

L'informe de les eleccions estatals del 2016 també va reflectir una manca de pluralitat de les cadenes privades, especialment Telecinco i Antena 3, que van menysprear els partits petits i tan sols van tenir en compte els quatre grans d'àmbit estatal (PP, PSOE, Ciutadans i Podemos). Telecinco va fer set entrevistes, distribuïdes exclusivament entre els quatre partits grans, i Antena 3 en va fer trenta-quatre: trenta-una als partits grans i només tres a algunes altres formacions (CDC, PNB i CC).

L'Observatori crític dels mitjans, Media.cat, va publicar poc després del 9-N

Distribució de les informacions per tema. Dades extretes de l'informe del CAC. ARAVOT

Tertulians favorables a la consulta del 9N. Dades de Informe: L'espiral del silenci a anàlisi. ARAVOT

del 2014 un informe sobre la pluralitat en l'eix nacional a les tertúlies catalanes i espanyoles. Malgrat que alguns polítics, com ara Pere Navarro (PSC) o Alicia Sánchez-Camacho (PP), havien acusat els mitjans catalans de centrar-se en un 'pensament

únic', les dades van mostrar uns resultats molt diferents.

En l'estudi s'analitzaven 256 tertulians de 66 tertúlies dels principals mitjans que havien debatut sobre el procés català, principalment sobre la consulta del 9-N, promoguda per una majoria àmplia del

Parlament de Catalunya (CiU, ERC, CUP i ICV-EUiA).

Els resultats mostraven un cert equilibri entre les diferents opcions a TV3 i 8tv, que donaven veu tant a partidaris com a detractors del 9-N, mentre que en l'àmbit estatal només un 8% dels

El Consell d'Informatius de TVE ha denunciat cinquanta-cinc casos nous de manipulació

A TV3 sembla que hi ha un ús polític darrere que no s'aturarà mentre produeixi rèdits electorals

tertulians eren favorables a la consulta, i un 2% a la independència. El cas més greu van ser les tertúlies de la cadena pública estatal, RTVE, en què cinquanta convidats hi estaven en contra i cap a favor.

Les conclusions van ser que les tertúlies dels mitjans de comunicació d'àmbit català, públics i privats, eren més plurals que les tertúlies de les cadenes espanyoles. Amb això, a més del fet que a Catalunya es poden sintonitzar tots els mitjans, difícilment es podria defensar que els catalans reben un missatge uniforme en favor de la independència fins i tot en cas que tan sols consumeixin mitjans catalans. En canvi, sí que hi havia una dificultat de percebre les idees sobiranistes a la resta de l'estat espanyol, especialment als mitjans públics (on no hi havia ni un sol defensor de la independència o de la consulta).

Tot i això, hem trobat que les formacions contràries a la independència duen a terme l'estratègia de no assistir als

debats de TV3, com ja han fet als programes Preguntes Freqüents o Més 324.

El fet que no hi hagi cap fonament en les acusacions de manca de pluralisme dels mitjans públics catalans, no significa en cap cas que no hi hagi problemes com ara el fet que tan sols un 20% dels tertulians són dones, el sobredimensionament de la plantilla, les majories necessàries al consell de govern de la CCMA i els errors de gestió dels qui han dirigit Catalunya Ràdio o TV3.

El cas de TVE

Aquesta mateixa setmana, el Consell d'Informatius de TVE, l'organisme que vetlla per les bones pràctiques, ha publicat el seu informe trimestral, i ha denunciat cinquanta-cinc casos nous de manipulació, censura o males pràctiques en la televisió espanyola. En el trimestre anterior havien arribat a denunciar-ne setanta casos i a alertar que els gestors anomenats directament pel govern responien a interessos partidistes.

La cadena ha estat exclosa

del Comitè d'Informatius de la Unió Europea de Radiodifusió, després d'informes negatius per manipulació informativa. Prop de 2.200 treballadors de RTVE han denunciat els interessos partidistes de la cadena, en què s'ha substituït un 95% dels responsables editorials que hi havia el 2012. Els treballadors van denunciar també el nomenament de l'ex-responsable d'opinió de La Razón com a cap d'informatius, i el fet que s'hagués creat una redacció paral·lela amb periodistes provinents de mitjans conservadors.

La periodista Cristina Puig, presentadora de 'El debat' de TVE, havia demanat més pluralitat en el seu programa, i poc després va ser acomiadada per ingerència i indisciplina. L'acomiadament es va acabar considerant improcedent. El fet va coincidir amb el nomenament com a director de TVE d'Eladio Jareño, qui fins aleshores havia estat cap de comunicació del PP a Catalunya. No és un cas aïllat. Un any abans, la periodista Xantal Llavina va ser destituïda

perquè el seu programa, que estava per sobre de la mitjana de la cadena, tenia massa contingut polític.

Alguns dels últims casos van ser l'ús de la banda sonora de L'exorcista com a fons musical mentre parlava Carles Puigdemont i la pobra cobertura de la manifestació del 18-N per un finançament just al País Valencià. El director general de la corporació, José Antonio Sánchez, ha defensat principalment la posició de la cadena atacant TV3 i acusant-la d'eina de difusió dels independentistes. A més, ha dit que la Junta Electoral Central mai no ha hagut de corregir la TVE, cosa que sí que ha passat amb la cadena catalana pel fet d'haver-se referit als membres del govern a Brussel·les com a 'exiliats'.

Pel que fa a TV3, no hi ha cap informe que sustenti aquesta manipulació i, com en el cas de l'escola, sembla que hi ha un ús polític darrere que no s'aturarà mentre produeixi rèdits electorals. ■

Com afectaran els robots a la nostra vida quotidiana?

Tecnologia Som a prop de la implantació massiva de la intel·ligència artificial. Hi ha una gran preocupació entre els experts per les seves implicacions, especialment en l'àmbit laboral

MARC BELZUNCES

La tecnologia va arribant a un llindar en què pot substituir els humans en la majoria dels àmbits.

Fins ara era una situació que es veia llunyana en el temps. Aquesta percepció persisteix entre el públic general, però els experts que treballen amb les tecnologies més avançades comencen a expressar preocupació per una situació més pròxima que no sembla, i sobre la qual no s'ha fet una reflexió col·lectiva. Som davant el perill que l'espècie humana perdi l'hegemonia al planeta, disputada per una nova espècie, els robots.

'L'amença existencial més gran per a la humanitat'

El passat juliol, es va fer la trobada estiuenca de governadors dels Estats Units. Hi fou convidat un dels màxims experts en Intel·ligència Artificial (IA), l'empresari i emprenedor Elon Musk. En l'acte, en què va ser entrevistat durant una hora pel governador de Nevada sobre diversos temes, va tornar a expressar la seva gran preocupació sobre l'impacte de la IA i els robots en la societat. Va dir que ni el públic

general, ni especialment els legisladors, no eren conscients de les implicacions que tenia: 'És l'amença existencial més gran a la qual s'ha enfrontat la humanitat.' Quan va arribar el torn de preguntes dels governadors, aquest tema va monopolitzar tot el temps. Elon Musk va dir que la primera cosa que havien de fer els legisladors era informar-se, atès el greu desconeixement que hi ha d'aquestes tecnologies entre els polítics. 'Un cop us n'informeu, us espantareu. Però és el primer pas necessari', va concloure.

Elon Musk és un gran defensor de la regulació pública de la IA per a protegir la societat. Juntament amb 115 experts més, va fer arribar una carta a les Nacions Unides perquè es prohibeixin les armes autònomes, és a dir, robots militars que gràcies a la IA tinguin la capacitat d'operar sense supervisió i matar humans. Encara no existeixen exèrcits de robots humanoides, però avancen molt ràpidament. Per exemple, i sense una aplicació estrictament militar, fa quatre anys caminaven amb dificultat, l'any passat havien millorat força, i en només un any ja són capaços de fer acrobàcies

'Atlas', el robot humanoide de Boston Dynamics. B.D.

Elon Musk és un gran defensor de la regulació pública de la IA per a protegir la societat

‘Atlas’, el robot humanoide de Boston Dynamics, en què es mostren les seves capacitats. B.D.

Els robots no s’aturaran un cop assolides les capacitats humanes

que la majoria d’humans no poden fer.

Els robots no s’aturaran un cop assolides les capacitats humanes. Com ha advertit el mateix Musk recentment a Twitter, d’ací a pocs anys aniran tan de pressa que no serem capaços de veure’n els moviments.

Impacte en l’àmbit laboral i renda bàsica universal

Tothom està familiaritzat amb les imatges de les fàbriques de cadenes de muntatge plenes de robots. Substitueixen feines feixugues i repetitives. Els humans s’encarreguen de les tasques que els robots, per manca d’intel·ligència, no poden desenvolupar. Fins ara. L’automatització dels processos industrials no és un fet nou. Però la progressió tec-

nològica és de tipus exponencial. Primer creix a poc a poc, de manera imperceptible, però superat un llindar, creix vertiginosament. Podríem haver entrat en aquesta fase: fins ara els robots han ocupat molt lentament uns espais molt reduïts, però es poden estendre a tots els àmbits en molt poc temps. Actualment ja veiem com l’automatització s’ha expandit més enllà de l’àmbit de la indústria i comença a implantar-se en l’àmbit logístic. Com mostra el vídeo, d’una empresa situada a Flandes, avui un magatzem es pot automatitzar completament, sense la necessitat de cap humà i amortitzant la inversió en només un any.

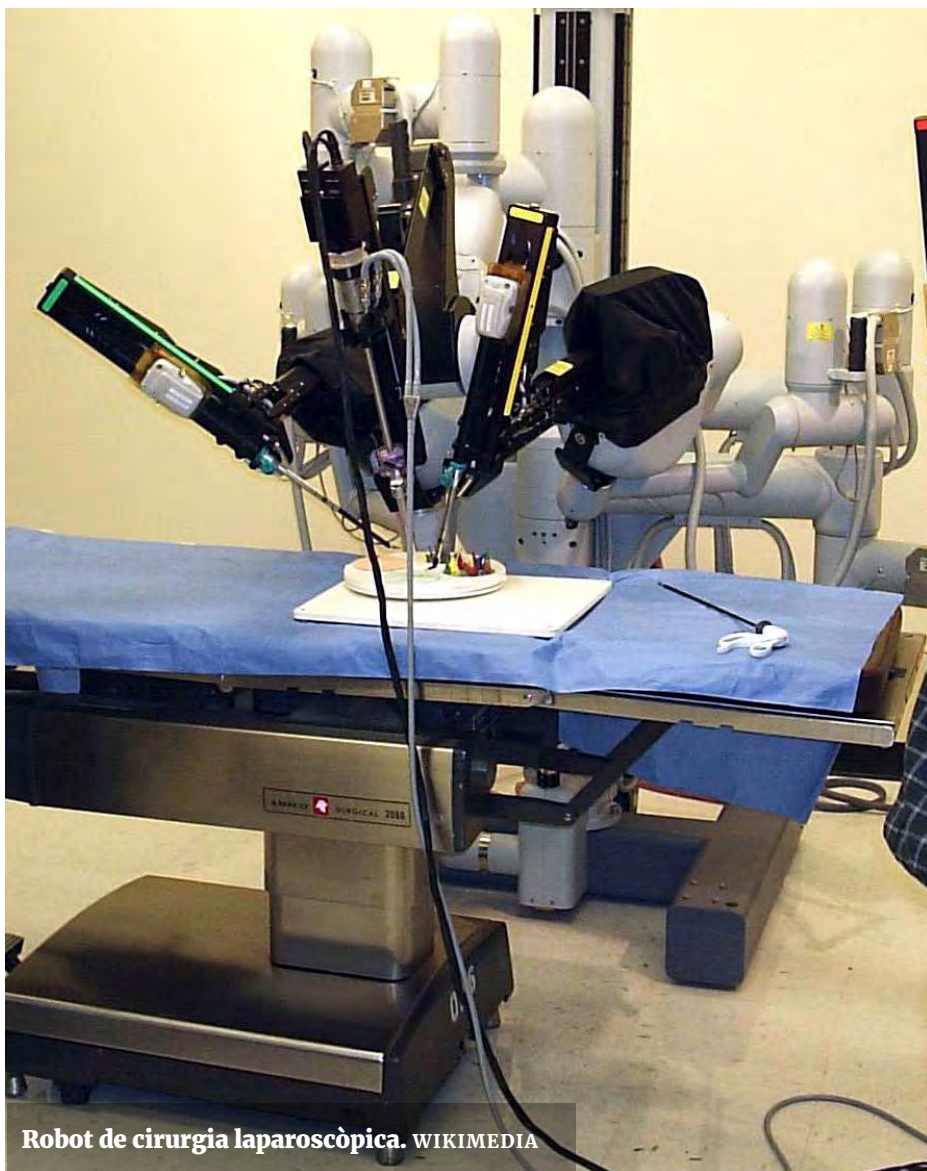
Mentre els economistes tradicionalment han argu-

mentat que els llocs de feina que es perden per innovacions tecnològiques es recuperen en nous sectors, algunes persones comencen a advertir que, als EUA, s’ha arribat al punt que els nous sectors no compensen la pèrdua de llocs de treball causada per l’automatització. Això comença a afectar la classe mitjana, amb la pèrdua de poder adquisitiu de persones que han d’acceptar feines no pas en funció de la seva formació, sinó de la disponibilitat de llocs de treball, sovint per sota del seu nivell educatiu. Mentrestant, els propietaris dels robots s’enriqueixen ràpidament, i generen una desigualtat social insalvable.

És per això que cada dia s’alcen més veus en favor d’una renda bàsica universal, incloent-hi empresaris multimilionaris com Elon Musk. Fins i tot hi ha qui defensa que l’eliminació del treball gràcies a la intel·ligència artificial alliberarà els humans de feines que no volen fer però que necessiten per viure, i podran dedicar el temps a allò que realment els motiva. Economistes com Guy Standing argumenten els beneficis de la renda bàsica universal, exposen els resultats de proves fetes arreu del món i asseguren que es podria pagar amb els actuals pressupostos. Per al nostre país, situa la renda bàsica universal en un import d’uns 700 euros mensuals per persona.

Els robots en la sanitat

La sanitat és un dels àmbits fonamentals de tota societat. Els robots han començat a implantar-s’hi. Per exemple, ja existeixen robots cirurgians

Robot de cirurgia laparoscòpica. WIKIMEDIA

dirigits per personal mèdic especialista. Permeten una precisió mai vista fins ara amb una invasió mínima, no s'equivoquen ni es cansen, i en el futur, gràcies a la intel·ligència artificial, podrien aprendre. En l'àmbit de la diagnosi, també es comença a aplicar intel·ligència en el reconeixement d'imatges (radiografies, resonàncies magnètiques, etc.), detectant malalties automàticament. No substitueixen el personal mèdic, sinó que és una eina més potent, objectiva, ràpida i barata al seu servei. Un dels aspectes fonamentals en

la universalització dels serveis mèdics arreu del món i per a totes les capes de la població és l'abaratiment dels serveis mèdics.

Tanmateix, potser l'ajuda més gran que poden desenvolupar els robots i la intel·ligència artificial és la relacionada amb la manca de personal mèdic arreu del planeta. Amb l'augment del benestar a tot el món, els serveis sanitaris arriben a localitats on abans no arribaven. Segons l'Organització Mundial de la Salut, actualment, en una seixantena de països

en desenvolupament calen uns 2,4 milions de metges i infermeres, que no es poden cobrir per manca de personal qualificat. Als països industrialitzats, mentrestant, l'augment d'esperança de vida fa necessari més personal mèdic, però, per contra, no augmenten els matriculats universitaris en aquests àmbits. Als EUA podrien faltar 150.000 metges l'any 2025.

'Robojutges': intel·ligència artificial en la justícia

Els humans som animals socials i cooperatius. Per aquest

motiu hem desenvolupat sistemes legals, i la justícia és una part cabdal de qualsevol societat. Però la justícia a vegades no és justa. Els sistemes judicials poden estar col·lapsats pel nombre de casos o per la quantitat de documentació que es genera. Els jutges poden estar fatigats, tenir mancances de formació o tenir ideologies al servei de partits polítics que determinen les seves actuacions, especialment en estats autoritaris o no democràtics. Això comporta errors i biaixos per part dels jutges segons l'origen ètnic, la llengua, l'orientació sexual o la ideologia, entre més, de l'acusat. En aquest sentit, la intel·ligència artificial pot actuar de manera incansable, analitzar tota la documentació, compararla amb casos semblants al mateix país i en d'altres, i no deixar-se dur per ideologies o pressions dels governs. És a dir, es podria assolir finalment la igualtat davant la llei de tots els éssers humans, aplicant-se de manera totalment transparent. Malgrat això, també cal tenir moltes precaucions a l'hora d'aplicar-la. Aquestes eines podrien fer-se servir justament per a l'objectiu contrari: establir règims discriminatoris per part d'estats autoritaris. Especialment si la comunitat internacional se'n desenten.

Educació

Igual que en la sanitat, arreu del món manquen escoles i milions de professors per a educar els infants. Tanmateix, un experiment desenvolupat en diverses parts del món ha demostrat que potser no calen professors. L'expe-

Convé que tots els ciutadans s'informin sobre els grans canvis que comportarà la intel·ligència artificial els anys vinents

Cal analitzar l'automatització de les societats humanes i la implantació dels robots i la intel·ligència artificial

riment en qüestió consistia a posar un ordinador en un poble petit aïllat i deixaven que els infants i interaccionessin, tot i que mai havien fet servir un ordinador. A la pantalla apareixien activitats i jocs que desafiaven als nens. Aquests, com tots els nens, i gràcies a la curiositat innata de la nostra espècie, s'ajudaven els uns als altres per passar la prova, adquirint els coneixements necessaris. Es va arribar a un cas extrem que el programari es mostrava en anglès, llengua que desconecien completament els nens. Tot i això, quan els responsables de l'experiment van fer-lo proves de nivell tradicionals, aquests nens obtenien un resultat gairebé equiparable al d'infants que es formaven en un entorn educatiu tradicional amb professorat. Els resultats van millorar, a més, quan es va introduir un nou element. Es va contractar una anciana, analfabeta, la funció de la qual era posar ordre entre les disputes dels nens, animar-los i felicitar-los quan assolien els objectius, de manera que millorava la seva autoestima

i els incentivava la curiositat.

La qüestió important d'aquests experiments era la qualitat del material pedagògic mostrat a l'ordinador. De fet, a internet, plataformes educatives com Coursera fan servir aquesta metodologia. Cursos desenvolupats per les millors universitats del món, on els alumnes aprenen sense professors, s'avaluen entre ells i disposen de fòrums on s'ajuden, amb moderadors que els animen i orienten. En aquest sentit, la intel·ligència artificial pot ajudar a desenvolupar materials més bons, analitzar i detectar les millors metodologies i desenvolupar professors virtuals que s'adaptin a les característiques de cada alumne. Com en el cas dels robojutges, el material pedagògic podria ser desenvolupat tenint en compte l'origen ètnic de l'alumne, la societat on es desenvoluparà socialment i evitant discriminacions per orientació sexual, ideològica o lingüística.

Evolucionem cap a un nou tipus de vida?

El professor del MIT Max Tegmark, al llibre Life 3.0

(Vida 3.0) argumenta que la vida humana es pot caracteritzar des d'una perspectiva tecnològica de tres etapes. La primera, 1.0, correspon als primers humans, amb un comportament estrictament resultat de l'evolució. No podien fer cap modificació al cos (el maquinari) ni al seu coneixement (el programari). És a dir, per caminar, manipular els braços o relacionar-nos socialment no necessitem anar a escola. Ho fem de manera innata. La segona fase, la 2.0, correspon a aquella on sí que podem manipular el programari. Va començar fa uns 75.000 anys amb el desenvolupament de la parla i la seva transmissió de pares a fills. Va continuar amb la transmissió de coneixements cada vegada més complexos, a mesura que s'anaven descobrint, i ha acabat amb el desenvolupament dels sistemes educatius. Són un seguit d'habilitats que no tenim de manera innata i que només adquirim gràcies a la transmissió d'altres humans que disposen d'aquest coneixement. La tercera fase, la 3.0,

correspon a la modificació també del maquinari (el cos). Podrem canviar o millorar el nostre cos més enllà de les condicions que ens ha proporcionat l'evolució. Actualment ens trobem en una fase 2.5, ja que la medicina actual permet fer canvis, limitats, al nostre cos.

És des d'aquesta perspectiva que cal analitzar l'automatització de les societats humanes i la implantació dels robots i la intel·ligència artificial. Els robots substituiran els humans? O els humans es transformaran en robots, arribant a l'etapa 3.0? El professor Max Tegmark, igual que Elon Musk, vol que hi hagi una regulació internacional de la intel·ligència artificial, començant per la potenciació de la investigació científica. Per aquest motiu ha fundat el Future of Life Institute, l'Institut per al Futur de la Vida. Convé que tots els ciutadans s'informin sobre els grans canvis que comportaran els robots i la intel·ligència artificial els anys vinents, especialment els polítics. 'Us espantareu.'

Els carrers i les xarxes socials s'omplen de groc

Reacció Arran de les prohibicions de la Junta Electoral espanyola de fer servir símbols de groc, la gent ha inundat la xarxa d'aquest color

1, 2 i 3. Petjades grogues davant els col·legis electorals on hi va haver agressions policiaques l'1 d'octubre. CEDIDES

JOAN TURU

ADIC CULTURA

JOSEP BARGALLÓ

MIREIA BOYA

IAIA TONETA

ANNA PONT

JPVALENCIÀ

VALENTINA TERRANOVA

NITAMIU

JASMINA GÓMEZ

NOEMÍ ELIAS

PANTONE®
155 Freedom Yellow

MURS PER LA LLIBERTAT

7 DIES

{ La selecció de la setmana { 27 de novembre - 1 de desembre

Divendres 1.

La memòria escrita de l'1 d'octubre perquè ningú no la pugui tergiversar

ERNEST COSTA

Dimecres 29.

Albano-Dante Fachin: 'Si el 21 a la nit hi ha un 60% de vots als independentistes, tornarà a tremolar tot'

ALBERT SALAMÉ

Dimart 28.

Jaume Alonso-Cuevillas: 'El tribunal belga no hi veu violència'

ALBERT SALAMÉ

Mural amb la cara d'Ovidi Montllor a Artés, el Bages, demanant el vot al referèndum. ERNEST COSTA

La memòria escrita de l'1 d'octubre perquè ningú no la pugui tergiversar

SEBASTIÀ BENNASAR

Quatre llibres ja parlen del referèndum, quan només fa dos mesos, i combaten la postveritat

Avui fa dos mesos que els catalans sortiren a votar el referèndum que, amb més de dos milions de vots favorables a la independència de Catalunya, va obrir la porta a la proclamació de la República Catalana, el dia 27 d'octubre. Des d'aquell dia, es desfermà l'ofensiva de l'estat espanyol: començà amb més de nou-cents ferits en la violència policíaca del mateix dia del referèndum –menystingu-

da públicament pel ministre Rafael Catalá– i continuà amb l'empresonament de mig govern i els presidents de l'ANC i Òmnium, Jordi Sánchez i Jordi Cuixart; l'exili forçós del president Puigdemont i cinc consellers; la defenestració del major Trapero; i l'aplicació de l'article 155. Però aquesta ofensiva no s'ha centrat solament a ocupar físicament el territori amb les policies espanyoles, sinó també a aplicar un intent de censura de totes

les imatges que s'han vist i viscut al país i a controlar el relat dels fets. És com una mena de postveritat de grans dimensions que fins i tot ha dut a impedir el color groc en espais públics perquè recorda els empresonats i té un significat polític marcat, segons la junta electoral.

Hem votat

Davant tots aquests fets, han començat a aparèixer els primers llibres sobre l'1 d'octubre, bé sigui com a memòria fotogràfica, bé sigui com a cronologia dels fets, i s'espera que durant les setmanes i mesos vinents arribin a les

llibreries noves propostes de tot signe sobre el passat immediat que hem viscut al país. Edicions Sidillà, per exemple, acaba de publicar *Hem votat*, un recull fotogràfic d'Ernest Costa i Savoia sobre cartells, pancartes i murals de l'1 d'octubre. El llibre es complementa amb un text sensacional de Miquel Aguirre –'El president Puigdemont a Cornellà de Terri'– i compta també amb texts de Miquel Buch, Neus Lloveras, Jordi Cuixart, Ernest Benach, Joan Rigol i Núria de Gispert, a més dels editors del llibre, Xavier Cortadellas i Judit Pujadó.

Han començat a aparèixer els primers llibres sobre l'1 d'octubre

Ernest Costa diu: 'L'objectiu que jo tenia abans de començar a fer el llibre era fixar la memòria d'allò que es veia. Tot va començar com una cosa divertida i era una excusa per voltar pels Països Catalans. De manera que deu dies abans de l'1 d'octubre vaig decidir que havia d'anar a voltar el país, prendre-hi el pols i veure l'ambient que s'hi respirava. Volia veure la diversitat de pancartes, els murals, la gent, i anava a l'aventura sense pensar en llocs concrets, perquè vaig pensar que les coses singulars, com l'estelada més gran o coses semblants, els mitjans ja les farien. Jo preferia anar a l'atzar i trobar-me la diversitat i la gran quantitat de manifestacions que hi havia. Sempre sortia amb la càmera, i vaig pensar que això ho hauria de publicar d'una manera o d'una altra.'

I va resultar que els editors de Sidillà cercaven el fotògraf per una altra qüestió i, quan van sentir que parlava

d'aquest projecte van quedar meravellats i van unir-s'hi de seguida. En aquesta ocasió Costa ha canviat una mica la seva manera de treballar. 'Normalment, em desplaço en jeep, que es converteix en la meua casa: hi menjo, hi faig nit... Si fos Rockefeller viatjaria igual, perquè quan arribes segons on no pots pas fer tres hores de pista per trobar un poble i un lloc on dormir... No, jo dormo a peu d'obra, que és la gràcia. Però aquesta vegada em vaig imposar viatges en què passés les nits necessàriament a casa, perquè hi havia molt de tragí i moltes activitats cíviques a les quals volia anar. I, encara que fos una mica a contracor, estic content d'aquesta beneïda servitud.'

Malgrat aquest fet, la Fujii d'Ernest Costa –que per primera vegada ha fet servir un equipament digital per fotografiar– ha permès que al llibre s'hi incloguin imatges de 33 comarques i 107 municipis diferents. 'Hi va haver

1. Celrà E.C. // 2. Cervera E.C. // 3. Ollana E.C. // 4. Tortellà E.C.

Pòrtic

Liz Castro

Els carrers seran sempre nostres

Els carrers seran sempre nostres'. PÒRTIC

molts moments insospitats, perquè sempre passen coses sorprenents, però allò que més em va emocionar van ser les manifestacions de la gent i l'entusiasme. Rarament vaig comentar que feia les fotografies per a un llibre. Només alguna vegada, si s'esqueia, perquè val més no forçar.'

Ernest Costa està convençut que aquest treball era necessari per servir els documents. 'Perquè el camí fins a la independència serà llarg i costerut i caldrà posar-hi esforç i imaginació. S'ha donat a entendre massa alegrement que això podia ser d'avui per demà i

no hauria estat així ni tan sols amb un referèndum pactat. La independència comporta dificultats i esforços i ens hem d'estrènyer el cinturó però no podem cedir ni un pam.'

Els carrers seran sempre nostres

Per una altra banda, Liz Castro va presentar ahir vespre al públic el seu llibre *Els carrers seran sempre nostres*, una crònica de les vint-i-quatre hores d'aquell dia de la votació, recollida gairebé amb voluntat de fer una cronologia de les principals actuacions que es varen dur a terme. Castro explica moltes de les

actuacions policiaques, però també moltes de les fórmules enginyoses per a preservar primer el dret de vot dels ciutadans i després per conservar els sufragis un cop emesos. Com explica al pròleg de la crònica, publicada per Pòrtic, 'la intenció d'aquest llibre és retratar un dia que per sempre més quedarà en la memòria de qualsevol català, tant si està d'acord amb la lluita per la independència com si no. Reportarem un període de vint-i-quatre hores sense un minut de descans, però també amb molta calma i dignitat. Aquesta és la història d'un poble que es va unir per

expressar-se amb llibertat, amb la voluntat d'exercir l'autodeterminació. En total, poc més de cent pàgines de crònica apressada i cronològica per recordar dos mesos després un dels dies grans de la nostra història.'

Tumulto

Diuen que els historiadors necessiten temps per a reflexionar i això és el que no hi ha si s'ha de tenir al carrer un llibre en un termini màxim de dos mesos des de l'esclat dels esdeveniments. De manera que, per primera vegada, tres autors de sensibilitats molt diferents s'han ajuntat per fer un instant book. Són Enric Ucelay-da Cal, catedràtic emèrit d'història contemporània de la Universitat Pompeu Fabra; Arnau González Vilalta, professor del Departament d'Història Moderna i Contemporània de la Universitat Autònoma de Barcelona; i Plàcid Garcia Plana, periodista i reporter de guerra i director del Memorial Democràtic de Catalunya. Es titula *Tumulto*. Meditacions sobre l'octubre català i l'ha publicat l'editorial Gregal. Al llibre, asseguren que aquest mes d'octubre ha capgirat la història de Catalunya de dalt a baix.

El llibre aplega les meditacions, apunts i reaccions de tots tres des de final de l'estiu i començament de la tardor, un total de quaranta dies que asseguren que marcarà un punt d'inflexió en la història del país: 'Durant quaranta dies, la política i la societat catalana s'han vist remogudes i regirades sense pausa ni fre per una llarga llista d'esdeveniments transcendentals:

El relat de l'operatiu clandestí que va fer possible el referèndum de l'1-D

LAIA VICENS I XAVI TEDÓ

OPERACIÓ URNES

Pròleg d'Antoni Bassas

Columna

'Operació Urnes'. COLUMNA

Deixen el testimoni del relat que va dur el poble català a un dels seus desafiaments més grans

detencions, referèndum, repressió policial, empresonaments, proclamació d'independència, suspensió, govern cessat, exili i el carrer com a protagonista. Res no tornarà a ser com abans. El catalanisme tou –inclusiu, genèric– ha mort. L'independentisme de masses, comptant amb la majoria parlamentària i el compromís del govern, ha intentat fer el gran salt, mentre que l'espanyolisme català adormit, acompanyat de la força repressiva de l'Estat espanyol, ha basat la seva ofensiva en la denúncia de les tensions socials derivades del Procés'.

Operació Urnes

El quart llibre és a punt de sortir al carrer i es titula Operació Urnes, el publica Columna i l'han escrit els periodistes del diari Ara Laia Vicens i Xavier Tedó, amb pròleg d'Antoni Bassas. Des de l'editorial diuen: 'Operació Urnes és la crònica periodística de l'operació clandestina que va permetre que l'1 d'octubre de 2017 a Catalunya hi hagués urnes als col·legis electorals i es pogués fer el referèndum d'autodeterminació. A partir del testimoni dels cervells de l'operació i dels seus principals protagonistes, molts amb pseudònim, descobrirem una història increïble que supera qualsevol relat de ficció. A partir de milers de voluntaris es va crear una xarxa popular, organitzada de manera secreta i piramidal, que va fer possible que el tresor més preuat arribés a la destinació. Un relat que sens dubte restarà per sempre a la memòria col·lectiva de moltes generacions.'

Aquests dos periodistes han entrevistat durant el darrer mes i mig una cinquantena de persones de diversos punts del país implicades directament en l'operació. Expliquen, per exemple, com es va fer la comanda, com van arribar les urnes a Europa, on es van amagar les setmanes prèvies i com es van distribuir per tot el territori. Aquest relat detalla tota la trama de les urnes des que es van comprar a la Xina fins que van arribar a cada un dels 2.243 col·legis electorals repartits per tot el territori. S'explica on i com es van amagar i quina organització secreta hi va haver per aconseguir que urnes, paperetes i sobres arribessin a les meses electorals.

De segur que aquests mesos vinents aniran apareixent molt i molts títols que explicaran tot el que ha passat de l'1 d'octubre en endavant, però aquests quatre mostren que editorials petites i grans tenen moltes ganes de fixar la nostra memòria col·lectiva i deixar el testimoni del relat que va dur el poble català a un dels seus desafiaments més grans, encara que la postveritat vulgui contrarestar aquesta victòria i la determinació immensa dels catalans per aconseguir el seu propòsit malgrat la brutal repressió espanyola. Amb unes noves eleccions al davant el dia 21, no hi ha pas gaire espai per publicar llibres nous abans de Nadal, però esperau-vos per Sant Jordi, que segurament viurem una allau editorial de màxima actualitat sobre la política i la història catalanes recents. ■

VICENT
PARTAL

director@vilaweb.cat

CINQUANTA-SIS PER CENT: EL PERCENTATGE ELECTORAL QUE US VOLEN AMAGAR

De manera oficial, el primer d'octubre 2.044.038 persones van votar a favor de la independència. És una xifra que cal posar en perspectiva perquè és molt important.

Per comparació, en la votació del 9-N, 1.861.753 persones van votar per la independència, i no van sofrir, per això, cap problema d'ordre públic. I en les eleccions del 27-S van ser 1.966.508 persones, que van votar independència, per mitjà de les candidatures de Junts pel Sí i la CUP. El primer d'octubre, doncs, la xifra d'independentistes s'enfilà per primer cop més amunt dels dos milions, i això malgrat la gravíssima agressió de què van ser víctimes els votants que intentaven exercir el seu dret democràtic.

A quin extrem hauria arribat, però, el vot per la independència, si la policia espanyola no hagués atacat els col·legis de la manera que ho va fer i no hagués segrestat les urnes que va reclamar, per tant, prudència. Però el faré tan sols amb l'objectiu de contestar la campanya que hi ha en marxa per a fer-nos creure que l'independentisme perdrà de manera inevitable les eleccions del 21 de desembre. Insistisc que són dades especulatives, però, alhora, crec que són dades més que importants per a desmuntar la interessada maniobra unionista que vivim.

Comencem. Agafem com a referència la dada de participació més baixa de totes, la del 36% del Camp de Tarragona. A partir d'aquesta dada, imaginem que en els col·legis en què desapareixen les urnes només hi hagués votat aquest tant per cent tan baix del cens. En total no es van poder comptar els 770.000 vots censats dels col·legis en què no es va poder fer el referèndum. Suposem que en tots aquests col·legis la xifra de participació hagués estat igual de baixa i que el noranta per cent d'aquesta xifra hagués votat sí, com va passar, de mitjana, a tot el país.

—

Si acceptem aquest càlcul, que no tan sols és raonable sinó que també és molt conservador, aleshores hi hauria, els vots favorables a la independència serien, com a mínim, 249.480 més que no es van poder comptar, una xifra que elevaria el còmput global del sí fins als dos milions tres-cents mil vots, com a mínim.

—

Ara transportem aquesta xifra de votants a les eleccions del 27-S, per interpretar-ne una possible participació. Tothom afirma amb alegria que aquelles eleccions van marcar el rècord de participació i que serà molt difícil de superar-lo. Doncs bé, el nombre de votants en aquelles eleccions va ser de 4.130.196 persones.

—

Si posem aquesta participació, que tothom reconeix que és molt extraordinària, com a referència i la comparem amb el possible nombre real de votants del sí del primer d'octubre, fins i tot fent el càlcul més a la baixa el resultat parla sol: l'independentisme representaria un 56% del cens.

—

És a dir, que si el primer d'octubre, després-demà en farà dos mesos, hagués votat la mateixa gent que va votar el 27-S, fins i tot amb l'estimació més baixa un 56 per cent del cens s'hauria pronunciat per proclamar la República. I ho torne a dir: d'això en fa dos mesos i són dades sobre votants reals. No les perdeu de vista quan algú publica enquestes

que indiquen que el conjunt del vot independentista baixaria de vint punts respecte del primer d'octubre. Una davallada difícil de creure, extraordinàriament difícil de creure.

—

Sobretot perquè no em puc creure que aquest 56% de catalans que es van enfrontar a la repressió més gran, en defensa de la democràcia i del dret a la independència, puguin ser recuperables ja per cap projecte espanyol. Jo diria que no ho seran mai més, i que creure que desapareixeran o es transformaran en un percentatge enorme tan sols en dos mesos és, ara sí, portar massa lluny el pensament màgic.

—

D'aquest 56%, doncs, és d'on partim. Ara bé, què passaria si hi hagués una enorme onada de vot unionista, mobilitzada com a reacció a la DUI, i no hi hagués cap vot independentista de més, ningú que es mobilitzés de manera extraordinària a causa del 155?

—

Cada punt de participació representa aproximadament uns quaranta mil vots. Per tant, els unionistes, només per rebaixar l'independentisme del 56% al 49% necessitarien, com a mínim, que 280.000 persones que no van anar a votar el 27-S hi anassen ara i els votassen totes a ells. I que l'independentisme no tingués ni un sol vot més que els que, fent un càlcul molt conservador, va tenir fa ara dos mesos. És una hipòtesi previsible, aquesta? Podria passar, sí. Però, de moment, les xifres indiquen dues coses clares. La primera, que si els independentistes, malgrat tot això que ha passat, es mantenen fermes i van a votar, serà molt difícil derrotar-los, i la idea que puguin guanyar vots no és gaire allunyada. I la segona, la intencionalitat de la brutal campanya que l'unionisme ha posat en marxa: si és tan difícil que guanyen, és clar que el seu objectiu número u és entristir el votant independentista, confondre'l, fer-lo dubtar i, d'aquesta manera, aconseguir que treballi per a ells no acudint a les urnes el dia de les eleccions. Penseu-hi...

Jon Landaburu o com endinsar-se en el pensament dels pobles per mitjà de la llengua

Jon Landaburu, guanyador del premi Ramon Llull a la Diversitat Lingüística. IRL

BEL ZABALLA

Crònica de la conferència del lingüista, especialista en llengües ameríndies, que avui rep el premi Ramon Llull a la Diversitat Lingüística

‘És una persona que pots admirar sense por d’acabar decebut.’ Així presentava Carme Junyent el lingüista Jon Landaburu en la conversa que van tenir dimarts al vespre en una de les sales del magnífic Palau de Baró de Quadras que és la casa de l’Institut Ramon Llu-

ll. I la cronista, sense els anys de coneixença mútua delsponents, diria que Landaburu és una persona que pots escoltar sense por d’acabar avorrit ni cansat. Aquest home de cabells blancs, ulls clars i bigoti ben retallat, que arrossega fonemes del francès de la infantesa i que parla castellà amb accent de Colòmbia,

l’hauríem escoltat tota la nit, explicant anècdotes d’una vida dedicada a l’estudi de llengües indígenes.

Landaburu rep avui a Ordino (Andorra) el premi internacional Ramon Llull. Justament, Carme Junyent, lingüista i directora del GELA, destacava l’extraordinarietat d’un premi que s’atorga principalment a especialistes en catalanística però també a la diversitat lingüística, com és el cas. ‘L’agermanament de Catalunya amb la diversitat lingüística diu molt de la

manera de fer.’

Fill del vice-president basc a l’exili, Landaburu va créixer a París, on va ser criat ‘amb l’enyorança permanent del fet basc’. Explica que la mare els parlava basc, el pare castellà, i ell i els germans els responien en francès. ‘Anant a l’escola ens vam tornar francesets.’ I aquest record podria condensar el paper tan fonamental de les aules per a immersir una societat en unes llengües o unes altres.

‘La nacionalitat francesa ens va permetre d’anar al País

Carme Junyent i Jon Landaburu durant la conferència. IRL

Basc, i allà es va despertar la nostra arrel', continua recordant Landaburu. Diu arrel i ens imaginem com s'enfonsen terra endins després d'haver xuclat tota la pluja.

Parla d'aquesta barreja del nen criat a París fill de bascs que a vint anys i escaig decideix el seu camí. Diu que formava part de la generació romàntica, la que més tard protagonitzà el Maig del 68, però ell aleshores ja era a Colòmbia. 'El món era un desastre, havíem de tombar-lo, i cercàvem, per antonomàsia, els pobles aliens a tot allò.' Pobles autòctons, tribals, que no havien estat corromputs per l'occidentalisme ni la industrialització. Els bons. 'Es denigrava Occident, considerat el destructor de les cultures del món. Qüestionàvem el progrés perquè el progrés acabaria eliminant tots aquells pobles.'

I es va endinsar en la selva i les planures per estudiar totes

Landaburu és una persona que pots escoltar sense por d'acabar avorrit ni cansat

aquelles llengües. 'Quan vaig trobar-me amb els primitius, potser vaig projectar-hi els esquemes de la meva generació.' Una estudiant de Junyent li demana que per què Colòmbia: 'Ah, no, jo volia anar a Lima. Pensava que anava a Lima. Però el dia abans d'agafar l'avió em van dir, és a la Universitat de Bogotà on vas. O Bogotà o servei militar. Quan vaig arribar a

casa, vaig buscar al mapa on era Bogotà, i me n'hi vaig anar.' Han passat cinquanta anys.

Si quan va arribar-hi els indígenes pràcticament havien d'amargar-se, perquè allà els bons eren els blancs catòlics que parlaven espanyol, la cosa ha canviat força. Landaburu parla de la crisi social, i el narcotràfic, les guerilles, els desplaçaments... I a començament dels noranta, una nova assemblea constituent en la qual hi havia els primers indis que parlaven una llengua pròpia. 'En dic indis perquè per mi ja no té cap connotació, aquesta paraula, com primitius.' Va anar sorgint un moviment indígena fort, i ara ja no s'amaguen, tot al contrari. I va arribar la primera llei de protecció de llengües, amb la qual Landaburu té molt a veure.

A Colòmbia es parlen unes seixanta-cinc llengües. N'hi ha cinc que tenen el futur

molt negre, 'les parlen un grapat de vells i prou'. N'hi ha unes vint més que les parla gairebé tota la comunitat. 'Hi ha molta més consciència del valor lingüístic, entre la població.' I explica que alguns socialitzen els nens amb els avis, que els parlen la llengua pròpia. I hi ha programes de ràdio i van sorgint escriptors i poetes que també les fan servir. 'Passen coses boniques', diu Landaburu, que, lluny del catastrofisme, s'erigeix en optimista.

Hi ha trenta-dues llengües que les parlen menys de mil persones, 'cal ser sensat'. Però no es moren del tot, perquè ell ha anat pels pobles, ha enregistrat les llengües, les ha documentades. Alguns les han apreses de grans, gràcies a aquests enregistraments. I cal aprofitar les noves tecnologies, que posen aquest material a l'abast de tothom.

És temptador de fer paral·lelismes. A ell no li agrada. La situació és prou diferent, diu. 'Aquí estem obsessionats amb l'estat nació. Catalunya i el País Basc provenen del nacionalisme romàntic, són societats industrialitzades, amb intel·lectuals, escriptors, etc. Les condicions són diferents, no es poden comparar. En el context de Colòmbia, el plurilingüisme sí que és possible.'

I explicant el perquè de l'estudi de les llengües, dona la clau de tot plegat: si la llengua és un sistema autònom amb una evolució i equilibri propis, estudiar-los permet d'accedir a la cultura i el pensament d'un poble. 'La llengua és la via per a accedir al pensament d'una civilització.' ■

ALBANO-DANTE FACHIN

‘Si el 21 a la nit hi ha un 60% de vots als independentistes, tornarà a tremolar tot’

Entrevista a l'ex-secretari general de Podem a Catalunya i cara visible de la nova formació Som Alternativa

ALBERT SALAMÉ

PERE CARDÚS

El camí cap a la independència ha passat factura a moltes formacions. Algunes s'han trencat, algunes s'han afeblit i algunes han desaparegut en aquesta cruïlla històrica que vivim. Un dels casos recents ha estat l'espetec que ha fet Podem a Catalunya. Una intervenció des de la direcció espanyola del partit va motivar la dimissió d'Albano-Dante Fachin com a secretari general. I amb ell, centenars de membres del partit han abandonat la formació de Pablo Iglesias, que no acceptava que es proposés una aliança amb els independentistes. Fachin ens ha rebut en la tranquil·litat d'un parlament desert per parlar del panorama que ha quedat després de la proclamació de la República i l'aplicació del 155, amb convocatòria electoral inclosa. La seva crítica als comuns és elegant però contundent. I convida a votar les candidatures independentistes per aconseguir que la nit del 21 torni a tremolar tot.

—Dos anys al parlament. Molts aprenentatges d'aquesta muntanya russa?

—Personalment, ha estat una experiència d'aprenentatge brutal. Des de veure com funciona el dia a dia d'un parlament, per a algú que havia fet periodisme, passar dos anys en les reunions de junta de portaveus veient les tripes d'allò que després es veu a l'hemicicle, és una experiència tècnicament enriquidora. No vull dir que tot fos bonic. És enriquidor perquè veus com funciona i veus els límits d'una institució com aquesta. I em sembla que ara puc entendre coses que abans no acabava de comprendre.

—I políticament?

—Ha estat una legislatura que ens ha obligat a fer-nos moltes preguntes. L'habitual és que hom vingui amb un programa i passi quatre anys defensant-lo. Però aquesta ha estat una legislatura que ha experimentat amb els límits. Els límits d'allò que era permès. I per tant, quan tens un camp per jugar delimitat i et dediques a jugar sense

L'1-O és un dels murs on ens ha portat la legislatura i la gent va tenir la capacitat de tombar-lo

Que no ho veuen que aquest mur amb què han topat els independentistes és el mateix amb què toparem nosaltres si volem fer mai res de bo?

sortir de les ratlles, jugues i no passa res. Però quan arribes al límit del camp, t'obligues a respondre 'i ara què'. Hi ha vida més enllà d'aquests límits que ens marquen? I parlo de legislatura en una lectura que no es pot separar d'allò que ha passat al carrer. La societat catalana no és la mateixa avui que fa dos anys.

—Ha estat una legislatura en què el carrer i les institucions han anat al mateix compàs? El parlament no era tan sols un plató de televisió...

—No. Però hi ha hagut molt d'això també. Si parlem del procés sobiranista, també hi ha hagut molt ús del parlament com un plató. En qualsevol cas, tinc la seguretat que l'1 d'octubre va fer més por a l'establishment que no pas el 27 d'octubre amb la declaració d'independència. També és cert que per fer l'1 d'octubre calia que una gent a les institucions disposés un seguit de coses. Són coses que van unides. Però penso que la força de l'1 d'octubre depenia de la gent. Per això cal reivindicar l'1 d'octubre. L'1-O és un dels murs on ens ha portat la legislatura i la gent va tenir la capacitat de tombar-lo.

—En què ha canviat la vostra posició política després d'aquests dos anys?

—Quan vam entrar aquí, l'espai polític de què formava part, Podemos, estava en un moment molt concret amb unes eleccions espanyoles a la vista i hi havia una possibilitat real —jo la vaig veure com una possibilitat real— de trencar el règim del 78 a escala espanyola. Hi havia enquestes que no presentaven un mal dibuix. Trencar el bipartidisme era a l'abast. No era cap somni el 2015. Avui, veient com han evolucionat les coses aquí i allà, s'ha demostrat que aquella manera de trencar el cademat del 78 no ha estat possible. Crèiem de debò que la possibilitat de trencar el règim era real. I continuo pensant que calia intentar-ho. Teníem una oportunitat que calia aprofitar.

—Però va quedar clar que no era possible...

—A mi em molestava molt veure Es-

querra posant en dubte el nostre intent. Jo desitjava que féssim força tots junts per provar de tombar el règim. Però si aleshores demanava això, també crec que cal ser conseqüent ara i cal intentar alguna altra cosa. És en el moment que no s'actua amb correspondència, un cop ha quedat clar que no s'ha pogut enderrocar el règim a escala espanyola, que hi ha el meu allunyament. Jo penso que cal lluitar a tots els nivells i a tots els fronts possibles. Continuo pensant que la decisió de Podemos d'anar a Extremadura i a tot arreu on calgués a dir que els catalans tenen dret de decidir el seu futur ha estat d'una valentia política molt gran. S'ha de ser valent i s'ha d'arriscar. El resultat d'haver-ho fet no és tan bo com volíem, però no és pas menor. I em sembla que aquest sector ha perdut la valentia amb què va començar a fer política. Hem topat amb un mur. Què farem ara? No ens podem pas conformar. Això que ha passat a Podem no és culpa estricta de Pablo. És l'evidència que hi ha dues comunitats que operen de manera diferent.

—Voleu dir que Podem no s'ha adonat que l'adversari és el mateix?

—Podemos va néixer plantant cara al règim del 78. I ara quan veig Iglesias, Echenique o alguns comuns marcant distància amb els independentistes i acceptant el marc que imposen des dels aparells de l'estat sento molta llàstima. Que no ho veuen que aquest mur amb què han topat els independentistes és el mateix amb què toparem nosaltres si volem fer mai res de bo? Espanya plurinacional? Genial! I qui diu que quan es vulgui fer efectiva de debò una Espanya plurinacional no enviarn els piolins? Una República no sé què...? Qui diu que no et fotran a la presó per calúmnies al rei o per alguna altra cosa?

—Heu arribat a la conclusió que Espanya és irreformable?

—Totes les institucions es poden reformar. I totes les societats evolucionen. Si a mi m'haguessis preguntat el 2011 si Catalunya era reformable, t'hauria dit que

*En tota lluita
real contra un
poder establert,
o assumeixes la
unilateralitat o no
canvia res*

Albano-Dante Fachin és la cara visible de la nova formació Som Alternativa. ALBERT SALAMÉ

amb Artur Mas, Boi Ruiz fent el bèstia, Felip Puig apallissant gent... aquest país convergent no canviaria mai. La societat catalana ha fet una evolució política col·lectiva. L'ha feta i l'ha feta en un temps relativament breu. S'ha fet perquè hi ha hagut una reflexió col·lectiva, perquè hi ha hagut propostes polítiques concretes i disposades a transformar. Crec que la societat espanyola, com la catalana, és feta de persones que evolucionen, pensen i que poden canviar de parer. Però caldria que hi hagués partits compromesos amb la transformació d'aquesta realitat espantosa que dona vots a qui crida 'a por ellos', a qui posa a la presó els Jordis i el govern... Quina mena de societat és aquesta? Doncs, justament en un moment com aquest, una força transformadora com Podemos hauria de trencar-se la cara per defensar la democràcia i un model d'estat diferent.

—Us van aplicar un 155 intern a Podem, paral·lel al que s'aplicava a Catalunya.

I això després de dos anys veient com Rabell i Coscubiela no acceptaven l'expressió de la diversitat interna del vostre grup. Hi veieu una incomoditat amb les sobiranes?

—Sí. I a En Comú Podem, al congrés, passa igual. És un problema que té aquest espai. Es pot atribuir una part de la culpa al fet que Catalunya Sí que es Pot es va fer de pressa i corrent. No es van poder crear unes eines de debat des de baix. Ha funcionat sense regles democràtiques i ha funcionat per imposició. Allò que em preocupa és que Catalunya en Comú també neixi amb aquests vicis. És important que espais polítics que haurien de tenir un paper determinant en moments com l'actual neixin amb dèficits greus. Qui ha decidit que el discurs d'ara fos 'ni 155 ni DUI'? Qui ho ha decidit? No hi ha eines de decisió. Ho han decidit Pablo [Iglesias], Xavi [Domènech]... i qui més?

—Puigdemont i el PDECat són més revolucionaris que aquesta esquerra?

—Abans de respondre vull deixar clar

que el caire transformador o revolucionari que pugui tenir el PDECat no em serveix. Entenc que la seva revolució no val gaire la pena perquè els objectius de model polític i social no els comparteixo. Però això és una altra cosa que l'esquerra espanyola no entén. Algú es pensa que aquells més de dos milions de persones que van anar a votar l'1-O són el PDECat? De debò pensen que tothom qui vota aquest partit és partidari de la privatització dels serveis públics? Un espai com el nostre hauria de fer força per desestabilitzar l'status quo i a la vegada dir que no s'ha de votar el PDECat perquè privatitzaran la sanitat. Una cosa no treu l'altra. S'ha de ser mentider per confondre aquest partit amb el procés. No s'aguanta per enlloc, aquesta idea.

—Queda clar que no votareu Catalunya en Comú...

—Quan veig el vídeo aquest de l'home que menja crispetes mirant el tennis... buf. Es pot fer una lectura de dir que Rajoy ho fa malament, Puigdemont,

també, i nosaltres n'estem farts. Josep Fontana deia que Aznar i Pujol formaven part d'un mateix sistema de repartiment de poder i d'elits que s'entenen. Però Fontana afegia que hi ha una diferència: que Aznar pot posar a la presó a Pujol, però Pujol no pot empresonar Aznar. I això és ben clar.

—Ara ja no és cap teoria, això.

—Ara ja ha passat. I descriure la realitat catalana com si fos un ping-pong entre Rajoy i Puigdemont és menystenir milions de persones a qui també t'hauries de dirigir. Són gent apoderada. Negar l'esperit insubmís, transformador i desobedient és aclucar-se d'ulls a la realitat. Cadascú se suïcida com vol. Això és com quan diuen que d'unilateralitat, res de res. Una cosa és la DUI, que pots no estar-hi d'acord per les raons que siguin. Però jo no m'atreviria a dir que tots aquests passos que s'han fet no hagin servit de res. Pregunteu-ho a Juncker o a qualsevol membre de l'estatus quo... No els agrada gens això.

—Voleu separar la DUI de la pràctica de la unilateralitat?

—És clar. La DUI és la DUI. Però allò que ha fet la gent al carrer és unilateralitat. De debò que l'espai polític dels comuns condemna la unilateralitat com a eina de canvi? Ostres! Els desnonaments, l'ocupació dels CAP... Tot això eren accions d'unilateralitat per transformar la realitat. I l'1 d'octubre és unilateralitat.

—Com els grans canvis de la història i la conquesta de drets civils, socials i polítics...

—Sí, però ja no cal anar tan enllà. Si la unilateralitat no és una via vàlida, tenim un problema molt greu. Els blocatges per evitar desnonaments eren accions unilaterals. L'ocupació de CAP, també. El tall de carreteres, també. La nostra lluita al carrer era sempre unilateral. Ja no cal parlar dels grans canvis de la història. Ada Colau ho ha fet. Nosaltres ho hem fet. Xavi Domènech també. Ara hem arribat a les institucions. Però hi hem arribat desobeint. I cal preguntar-se, ara

Fachin convida a votar les candidatures independentistes per aconseguir que la nit del 21 torni a tremolar tot. ALBERT SALAMÉ

que Xavi Domènech diu que cal posar al centre de l'acció política el debat social, com es farà? Imagineu-vos que ens oblidem de la independència i posem al centre l'agenda social. És possible una agenda social de veritat en l'Espanya del 155? No. No és possible. Només cal mirar el cas de Carmena a Madrid. No es pot fer res. I no li ho permeten. Ja l'han intervinguda. Si va més enllà, ja veurem si l'acaben detenint.

—Voleu dir que l'agenda social no és possible en l'estat actual de les coses?

—És que per molt que Xavi Domènech digui que cal posar l'agenda social com a prioritat, vindrà Montoro i dirà què es pot fer i què no es pot fer. Això ja li passava a Junqueras amb els objectius de dèficit. Aleshores caldria dir que no s'accepta la imposició contra l'agenda social. I a continuació vindrà Montoro i et fotrà a Estremera a la cel·la del costat de Puigdemont. Si de debò creus que cal

fer passar davant l'agenda social i estàs disposat a fer-ho, et trobaràs això mateix. Que no hem vist les lleis que anaven caient en mans del Tribunal Constitucional? Si presentem noves lleis i les tornen a tombar, què farem? Si tallem carreteres, ocupem les oficines d'Endesa i les centrals de generació elèctrica, què dirà Catalunya en Comú? Que la unilateralitat no és el camí? I aleshores, què? La gent és adulta i sap què fa. I si una societat arriba a un punt d'evolució que fa que no accepti les imposicions, aquesta és la base amb què haurien de treballar les forces transformadores conseqüents.

—Tot això que dieu no porta enlloc més que a la independència, si no és que volem batallar eternament contra les imposicions de l'estat espanyol. No trobeu?

—A mi, la Catalunya independent no és una idea ni una hipòtesi que em preocupi. No em fa cap nosa.

—Però no sou independentista. La vostra diagnosi coincideix amb la que ha fet l'independentisme.

—Això és molt positiu. Em demaneu si m'he fet independentista. Jo no hi crec, en aquesta definició. Però, alerta. No és que no hi cregui perquè sóc equidistant. Cal encarar els límits que marca l'estat espanyol. Allò que tinc molt clar és que el poble de Catalunya ha de poder decidir el seu futur. I si decideix que cal un estat independent, ha de tenir un estat independent. Hem vist que l'estratègia seguida fins ara no ha resultat. Si em demaneu com s'ha de fer, no tinc una resposta. No sé com s'ha de fer perquè Catalunya sigui un estat independent. No ho sé. Però la gent ha de decidir. No hi pot haver submissió. Davant la situació actual es pot pensar que la república independent no és possible o es pot pensar com arribar-hi. I jo crec que cal cercar la manera d'arribar-hi. I que la manera o el camí és fer com l'1 d'octubre. Que la gent que vol que Catalunya decideixi treballi conjuntament. En tota lluita real contra un poder establert, o assumeixes la unilateralitat o no canvia res. Per això, sense ser independentista, a les properes eleccions votaré algun partit independentista.

—La llista del president...

—[Riu.] No! La llista del president no la votaré. La capacitat de ruptura que té l'independentisme és una eina que va en benefici de tothom. Quines eines tenim per a canviar de veritat el problema actual? Si el 21 a la nit hi ha un 60% de vots als independentistes, tornarà a tremolar tot. Tremolarà tot allò que volem que tremoli. I un 60% és millor que un 55%. Algú vol una Espanya plurinacional? La vol de veritat? Vol una república espanyola i tot això? Doncs tan sols hi ha una oportunitat mínima d'aconseguir-ho: treballar conjuntament amb els independentistes per petar-se el règim del 78. Si alguna cosa permet de petar-se el règim del 78 és l'independentisme. Per això em preocupa tant aquest discurs de 'ni DUI ni 155'. Perquè amb el 155 hi ha repressió, però si deixes estar la DUI,

la unilateralitat dels independentistes és una oportunitat. I això ho haurien de veure. Als independentistes els han pegat per independentistes. Però els defensors de la plurinacionalitat han de veure que els següents poden ser ells si estan disposats a ser conseqüents. Em sembla que algunes lectures que es fan des d'aquest espai tenen més en compte el punt de vista d'estat espanyol que no pas allò que passa a Catalunya. Jo conec una gran quantitat de persones que no són independentistes que votaran les candidatures independentistes. Hi ha molta gent que vol donar suport a la gent que s'ha trencat la cara i que els han ficat a la presó o han hagut de marxar.

—Heu fundat un nou espai, Som Alternativa. Un cop descartades les eleccions del 21-D, què fareu a la campanya? Demanareu el vot per algú?

—Vam buscar un nom que ens identifiques per si hi havia cap opció de sumar en aquestes eleccions. Aleshores hi havia la possibilitat d'arribar a acords electorals. La ruptura amb Podem va ser perquè fèiem una lectura política molt diferent de la que ens volien imposar. I amb aquesta lectura vam intentar parlar amb formacions independentistes com la CUP, ERC i Procés Constituent per anar a les eleccions. Això no va fructificar, però la lectura política continua vigent. Malgrat que no s'hagi materialitzat en una proposta per al 21-D, pensem que és una lectura necessària i que cal explicar-la allà on es pugui. Per nosaltres, el 155 no es pot tolerar. En un moment com aquest, no es pot equiparar DUI i 155 perquè fer-ho no respon a l'excepcionalitat del moment. Que el nou país, tingui la forma que tingui, ha de ser just, lliure de corrupció, etc. Nosaltres posarem tot això damunt la taula. Qui escolti els nostres arguments, pot anar descomptant i veurà que queden unes opcions de vot determinades. No direm a la gent que voti la CUP o que voti Esquerra. No ho farem. Però explicarem la nostra manera de veure la situació allà on ens convidin. ■■

La Catalunya independent no és una idea ni una hipòtesi que em preocupi. No em fa cap nosa

Que el nou país, tingui la forma que tingui, ha de ser just, lliure de corrupció, etc

INSULTOLOGIA. APROXIMACIÓ A LA PARAULA GROLLERA

PAU VIDAL

Un afeccionat mostra una pancarta contra Gerard Piqué durant un entrenament de la selecció espanyola de futbol. EP

La mentida, la manipulació, l'abús i la injustícia són les bales que couen. L'agressió verbal només és el teló de fons, el paisatge de la batalla. Si més no per als de renec fàcil

A la Patrícia (ACS), amb ce de ceba (com volia ella)

A ròssec dels nazis de l'altre dia, corrues de lectors fidels em demanen per què no toco un tema que ara com ara amoïna molt a les nostres files: com és que ens insulten tant? Els espanyolistes no saben parlar sense ofendre? Per què sempre tenen l'insult a la boca? Tu que t'ocupes d'aquestes coses bé n'has de tenir alguna idea, no?

Sempre al vostre servei.

D'entrada, treball de camp. La hipòtesi de partida és certa, fàcil de confirmar: l'espanyolisme insulta molt. De fet, el vilipendi és tan sistemàtic que no constitueix el contingut de l'enfrontament sinó la forma. No són els projectils sinó el camp de batalla, el paisatge. A les manifestacions ultres, a les pintades amenaçadores, a les discussions de bar, a les xarxes. Des de gent que aparentment ha anat a escola, com els escriptors Arturo Pérez-Reverte o Andrés Trapiello (exacte, el dels 'agrarios cejijuntos'), que ens tracta (en un sol article!) de 'insolidarios, xenófobos, mojiganga, golpistas, jactanciosos,

La hipòtesi de partida és certa, fàcil de confirmar: l'espanyolisme insulta molt

A falta de recursos retòrics simples, que normalment s'adquireixen llegint, el parlant àgraf aconsegueix expressivitat a base d'èmfasi

tòxics, narcisistas, saqueadores i turba', fins a analfabets convictes com aquest, en entranyable representació dels milers que empesten les xarxes. L'agressió verbal és transversal i sistèmica. A què es deu?

El lloc comú diu, i ara haurem d'acceptar un moment el reduccionisme generalista, que el castellà crida molt. I que és malparlat. Ho confirma el prestigiós periodista Carlos Salas, un senyor ni gota sospitós de catalanista. I precisament de l'estranger prové l'escena recent, observada en primera persona, que ens il·luminarà una mica. Dues noies joves en un basar d'una capital europea. Una sotmet un mocador de coll a la valoració de l'altra, que dictamina: 'Esto te va a costar un ojo de...' Pausa. No és una pausa de *suspense*, és la que va fer ella mateixa abans de concloure la frase. 'Un ojo de la cara', devia voler dir? En aquells nanosegons d'impàs, les sinapsis de la interpel·lada van considerar si 'un ojo de la cara' era prou fort per expressar la caror que creia pertinent. I no. No era prou fort. Què és més intens, rumiaven doncs les sinapsis, que la cara? Ja està: 'Esto te va a costar un ojo... del coño'. Així mateix. *Un ojo del coño*. Vet aquí com neix un neologisme, amb aquell *gracejo*.

Un ojo del coño no és un insult, evidentment. Però precisament per això il·lustra la conclusió a què m'ha dut el treball de camp. No es tracta d'expressar cap concepte, a la semiòtica manera d'Umberto Eco (no em negareu que un ull vaginal seria certament una imatge inquietant), sinó que l'expressivitat recau en la forma. Com que parlem d'oralitat, en la potència sonora. La *palabra soez* és d'una simplicitat rotunda (*caca, teta, culo, pis*) i per tant reforça qualsevol missatge que acompanyi. No acollona tant '¡He dicho que se sienten!' com '¡Se sienten, coño!'. La llengua espanyola, estructuralment, és eufònica i facilita l'exclamació emfàtica, combinació subjacent per la qual milions de catalans acomplexats troben que *gilipollas* resulta més eficaç que carallot. Del *coño* i família ('Me chupas la polla', 'Te vas a comer el rabo', 'Por mis cojones') al 'hijoputa' i 'tu puta madre' només hi ha un pas (i aquí seria pertinent fixar-se en aquesta obsessió malaltissa per la maternitat, una cosa que també crida molt l'atenció dels forasters), però ho deixo per a un altre dia).

Vaig concretant. Així, a falta de recursos retòrics simples (subordinació, aposició, focalització, paràfrasi...), que normalment s'adquireixen llegint, el parlant àgraf aconsegueix expressivitat a base d'èmfasi. Per això alça la veu, renega i insulta. I per això en realitat no està insultant, sinó expressant (maldestrament) un estat d'ànim. Com el nadó que marraneja perquè té mal de panxa, el parlant en perpètua fase anal de l'expressió lingüística s'esbrava proferint mots ofensius. S'esbrava i hi troba gust, és clar, o com a mínim alleujament. Sense ser gaire o gens conscient del significat del que diu (de fet no són infreqüents salutacions amicals com ara '¿Qué

‘Catalán de mierda’ només vol dir, en lazarillotormesc, ‘Cómo me disgusta que después de tantos siglos todavía os neguéis a aceptar que en calidad de españoles estaríamos mejor y más tranquilos, vosotros y nosotros’

pasa, cabronazo?’), perquè es tracta d’un automatisme. Davant de determinats estímuls (una frenada improcedent, un jugador rival, un titular advers), ¡cabrón!, ¡capullo!, ¡maricón! no són sinó respostes instintives. No tenen contingut real. No ens estan insultant. ‘Catalán de mierda’ només vol dir, en lazarillotormesc, ‘Cómo me disgusta que después de tantos siglos todavía os neguéis a aceptar que en calidad de españoles estaríamos mejor y más tranquilos, vosotros y nosotros’. La pega és que, tal com deïem l’altre dia a propòsit de la Brigada Aporellos, el secular caciquisme castellà ha promogut que els no-lectors siguin legió: la piràmide social espanyola és macropèdica, amb una base de parlants sense estudis o amb estudis primaris massa per damunt de la mitjana europea. Si hi afegeixes una al·lèrgia general (no solament dels estrats baixos, tal com hem vist al principi) al qüestionament de la *sagrada unidad* (i aquí també podríem parlar de l’aversió a l’homosexualitat, per exemple, encara que no és el tema que ens ocupa), obtens un panorama sonor realment bel·licós. Una bona imatge per visualitzar-ho seria la graderia d’un estadi de futbol abraonant-se sobre Gerard Piqué, que servia a John Carlin (just abans, ves per on, que el fessin fora d’El País) per fer aquesta reflexió: ‘La reacción de muchos aficionados españoles nos ayuda a entender una característica curiosa de los españoles en general: lo simpáticos y nobles que son en la vida cotidiana comparado con los habitantes de cualquier otro lugar del mundo, y lo inflexibles que se vuelven comparados con el resto de Europa Occidental cuando la política nacional invade sus procesos mentales.’

Per això goso suggerir-vos que, si mai us toca el rebre, no us enfadeu. I encara menys us esforceu a replicar, perquè no us en sortireu. L’insult gratuït és un producte típic, com la *peineta* o els magistrats franquistes. Pura marca España. 🇪🇸

JAUME ALONSO-CUEVILLAS

‘El tribunal belga no hi veu violència’

L'advocat de Carles Puigdemont explica en aquesta entrevista què pot passar després de la vista de dilluns vinent

ALBERT SALAMÉ

JOSEP CASULLERAS

La sensació de l'advocat Jaume Alonso-Cuevillas, un dels que s'encarreguen de la defensa del president Carles Puigdemont, és d'indefensió. Per les condicions en què s'ha fet el processament dels membres del govern de Catalunya per part de la justícia espanyola, per la manca de garanties, per la vulneració del dret de la defensa i de drets fonamentals... La

situació de Puigdemont i dels consellers a Brussel·les és incerta, i no hi ha manera d'intuir què acabarà decidint el jutge belga sobre la petició d'extradició a l'estat espanyol. 'És com llançar una moneda en l'aire', diu en aquesta entrevista, en què explica fil per randa què implica cadascuna de les situacions que es poden obrir a partir del dia 4 de desembre.

—En la vista del 4 de desembre el jutge ja decidirà sobre l'extradició?

—Sí, el dia 4 o els dies immediatament posteriors. El que pugui passar a Bèlgica és una incertesa, una moneda llançada en l'aire. La regla general és que les ordres europees d'extradició es concedeixin, perquè parteixen del principi de confiança mútua entre els estats europeus. Però el fet sorprenent és que quan la fiscalia

No es miren tant la rebel·lió i la sedició com els fets descrits per la jutgessa Lamela

Espanya no compleix els requisits mínims exigibles en el nomenament d'alts càrrecs de la magistratura

belga va enviar la petició d'informació a l'Audiència espanyola va dir expressament que si bé amb caràcter general n'hi hauria d'haver prou amb aquest principi de confiança mútua, atesa la singularitat de les persones implicades i dels fets relatats, aquesta vegada no seria així. Això volia dir que caldria verificar que no es vulneressin els drets fonamentals de les persones. És una referència sorprenent. Perquè és una cosa insòlita en el marc de les ordres europees de detenció.

—En què basarà la decisió el jutge?

—Aquestes ordres són regulades per una directiva europea i després cada país ha de fer la seva llei d'adaptació. La directiva diu que hi ha una llista d'una trentena de delictes i sempre que es demani l'extradició per un d'aquests delictes, l'extradició és automàtica. Quan el delictes no és a la llista, s'ha de comprovar la doble incriminació, que vol dir que s'ha de comprovar si els fets descrits a l'ordre serien delictes d'acord amb el codi penal belga. La primera cosa important és que juntament amb l'euroordre hi ha un formulari normalitzat en què es pot marcar un d'aquests trenta delictes d'extradició automàtica; la jutgessa Lamela marca corrupció, i la fiscalia belga diu que això no ho pot ser. Aquest és el primer gran èxit, que descarta l'automatisme de l'extradició.

—Però ara s'ha de mirar si els fets encaixen amb el codi penal belga, i és això que s'ha d'examinar.

—Per això ens han donat un termini a les parts per a fer unes alegacions per escrit que el tribunal ja tindrà el dia 4. No es miren tant la rebel·lió i la sedició com els fets descrits per la jutgessa Lamela. I no examinen si els fets són creïbles o no. Perquè la percepció del tribunal belga, pel que em consta, és que aquí no hi ha violència. Però ells no poden entrar a jutjar si els fets s'han produït o no, sinó que han de valorar-los tal com són descrits a l'ordre europea de detenció. Ho faran d'acord amb aquesta descripció. Ells no el tenen, el delictes de rebel·lió; en tenen un d'atemptat, però és una cosa

diferent perquè és atemptat contra la vida del monarca. Podria encaixar amb un altre delictes que tenen ells que és la coalició de funcionaris, i ara miren si els fets descrits hi podrien encaixar.

—No valoren si és certa l'acusació que fa Lamela?

—No. I sobre els drets de la defensa, no hi ha cap termini de citació mínim, però tots els convenis internacionals, com el Conveni Europeu de Drets Humans i la Carta Europea de Drets Fonamentals parlen d'un termini raonable per a preparar la defensa. És evident que amb una querella com aquesta, d'aquesta extensió i gravetat, deixar menys de vint-i-quatre hores i no procedir a la suspensió no ha estat respectuós. Però ni tan sols en això segurament no hi entraran, perquè diran que s'exhaureixin els recursos en l'ordenament espanyol.

—Per tant, si veuen que sí que s'ajusta al codi penal belga...?

—Doncs concediran l'extradició.

—No tindran en compte si s'ha vulnerat el dret de la defensa ni d'un judici just?

—En principi, no. Perquè això resta sotmès a l'ordenament jurídic del país que requereix l'extradició, és a dir, Espanya.

—Quin sentit tenia, doncs, la petició d'informació que va fer la fiscalia belga a la jutgessa Lamela sobre les condicions que tindrien els acusats en el cas d'empresonament i processament a la justícia espanyola?

—Aquesta informació s'acostuma a demanar, tot i que normalment es fa en la fase de l'apel·lació i no en primera instància. I partia d'una petició de la fiscalia que ja deia que era un cas excepcional. Per cert, això ho va demanar dos dies abans que es publicés un informe del Consell d'Europa que qüestionava seriosament el règim penitenciari espanyol.

—I tot això no ho tindrà en compte el jutge a l'hora de decidir sobre l'extradició? Si tindrien dret a un judici just?

—Sí, és que la directiva europea ho

En el moment que Puigdemont posi els peus en territori espanyol serà immediatament detingut

La sensació de l'advocat Jaume Alonso-Cuevillas és d'indefensió. ALBERT SALAMÉ

preveu així. La justícia belga ha de comprovar que hi hagi dret a un judici just. Però sobre el paper, com que és una anàlisi formal, Espanya és un estat de dret. Encara més: la legislació processal espanyola és molt garantista i, per tant, en teoria hi ha un règim de recursos, una independència judicial... El problema és que, tot i que és garantista, aquest sistema permet que un jutge n'abusi i no hi ha mecanismes veritablement eficaços de reacció. En teoria, hi ha independència judicial, però el Consell d'Europa mateix ha posat de manifest de manera contundent en un informe del 2016 que Espanya no compleix els requisits mínims exigibles en el nomenament d'alts càrrecs de la magistratura. A partir de presidents d'audiència provincial, del TSJ, de l'Audiència espanyola i del Tribunal Suprem són designacions discrecionals per part del CGPJ, que és un òrgan polític. I això no compleix els requisits d'independència i imparcialitat objectiva. Per a la majoria d'afers això no té transcendència, però quan es tracta d'un afer que afecta polítics, com aquest, sí que fa que es qüestioni.

—Vosaltres al·legareu això?

—Sí, nosaltres ho posarem tot de manifest. Però, segons que em diuen els advocats belgues que encapçalen el procés, el tribunal es basarà molt més en uns altres aspectes.

—Que són aquests aspectes més formals.

—Sí. Les peticions són formals, perquè la directiva parteix de la premissa de la confiança mútua entre estats europeus. La directiva també preveu que no es vulnerin drets fonamentals, però l'anàlisi aquí serà molt formal. I, tot i que pugui ser evident que no es respecten els drets perquè no s'ha donat ni un termini suficient per a exercir una defensa, és difícil que s'entri en aquests aspectes.

—Després de la decisió del jutge hi haurà opció a dos recursos, encara.

—Sí, un d'apel·lació i un de cassació. De fet, el president Puigdemont volia mantenir capacitat d'actuació durant el període electoral i sempre ha dit que no esquivaria l'acció de la justícia i, encara més, ha dit que voldria venir a ser in-

vestit president. Què pugui passar seria secundari des d'aquest punt de vista. Si no tenim una resolució fins el 4 i hi ha l'opció d'aquests recursos segur que anem més enllà de les eleccions.

—La constitució del parlament seria a començament o a mitjan gener...

—A partir d'aquí no queden clars els terminis. Al dia 21 hi arribem segur, però no sé si arribarem a la investidura.

—En cas que no s'hagi resolt l'extradició, el president estaria disposat a venir a Barcelona a ser investit si fos el cas?

—Això és el que ha manifestat públicament.

—Què podria passar si vingués en aquesta situació?

—Ell té una ordre de detenció. En el moment que posi els peus en territori espanyol serà immediatament detingut i posat a disposició del Tribunal Suprem. I el Suprem haurà de decidir durant les següents setanta-dues hores si el deixa en llibertat o adopta cap mena de mesura, com ara la presó, la fiança...

—En una situació com aquesta, el procediment a Bèlgica s'acabaria automàticament?

—L'extradició només té per objecte decidir si Bèlgica lliura a Espanya el senyor Puigdemont, Ponsatí, Puig, Comín i Serret. No els han empresonat a Bèlgica, però els han imposat mesures cautelars: no poden sortir del país, i només ho podrien fer amb el permís de les autoritats belgues. Ara, si Puigdemont va a les autoritats belgues i els demana de tornar a Espanya, estaran encantades de treure's de sobre la patata calenta. Ell teòricament no pot venir, i si se'n va de Bèlgica el procediment lògicament s'ha acabat. Si anés a França, per exemple, aleshores començaria un nou procediment d'extradició allà.

—Imaginem-nos que la decisió és de no-extradició. En aquest cas, podrien moure's lliurement per qualsevol estat de la UE?

—No. S'haurien de quedar a Bèlgica.

—I si tornessin aquí?

—En aquest cas hi hauria vigent l'ordre de detenció. Fins que no prescrivís l'ordre, que és de vint anys, no podrien tornar. I si durant aquests vint anys sortissin de Bèlgica, començaria un nou procés d'extradició idèntic en qualsevol altre país. I aquesta situació tampoc no és cap regal.

—En aquest cas, uns consellers serien processats i jutjats en tribunals espanyols i els altres quedarien confinats a Bèlgica.

—Exacte.

—I si tornessin de Bèlgica a Catalunya abans d'aquests vint anys, començaria des de zero el procés judicial contra ells?

—Des de zero no, perquè la llei preveu que la instrucció quedi acabada i s'hauria de fer el judici.

—Hi ha cap garantia a la qual es pugui acollir Puigdemont si torna de Bèlgica per a poder ser investit president amb l'extradició pendent?

Alonso-Cuevillas explica fil per randa què implica cadascuna de les situacions que es poden obrir a partir del dia 4 de desembre. ALBERT SALAMÉ

—No. Només hi ha un precedent d'un parlamentari basc, a qui van concedir permís perquè pogués fer el seu discurs d'investidura. Però no hi ha cap previsió específica. Allò va ser un permís de règim penitenciari.

—Es pot negociar una amnistia amb el govern espanyol si guanyen els partits que duen al programa electoral l'alliberament dels presos?

—No, una amnistia no és permesa. A curt termini es pot revocar la presó provisional, que ja hem dit que no es donen les condicions perquè s'imposi aquesta mesura. Qualsevol mesura cautelar s'aplica mentre romanguin les

Només hi ha un precedent d'un parlamentari basc, a qui van concedir permís perquè pogués fer el seu discurs d'investidura

mateixes circumstàncies, és a dir, si ahir hi havia risc de fugida i ara no n'hi ha es podria deixar sense efecte. Es podria deixar sense efecte la presó provisional, però no arxivar el procés.

—**Què caldria per arxivar el procés?**

—Només si totes les acusacions desisteixen de l'acusació. La fiscalia ho podria fer, però és molt difícil pensar que ho fes. Però imaginem que s'avé amb els nostres arguments que no hi ha sedició, ni rebel·lió, acreditar que no s'ha malversat ni un euro i que no hi ha hagut ni desobediència ni prevaricació. Imaginem que se n'arribés a demanar l'arxivament, tot i que sembla ciència-ficció. El cas és que després ho haurien de demanar també totes les acusacions populars, que n'hi ha un munt. És impensable.

—**Com influeix en el procés el trasllat de la causa al Suprem?**

—Qualsevol cosa és millor que l'Audiència espanyola, pels orígens, el tarannà, la manera d'actuar... És el tribunal de caire més repressiu que hi ha. A part, el magistrat instructor al Suprem, Pablo Llarena, és un jurista fi i una persona exquisida, i des d'aquest punt de vista és positiu. Però s'haurien d'haver acumulat totes les causes; si diem que hi ha una unitat de l'enjudiciament, això afecta també la causa contra Trapero i Laplana, i les causes obertes a Catalunya... Ara el Suprem n'ha agafades algunes i n'ha deixades d'altres. I hi continua havent dispersió de causes, cosa contrària al dret de defensa.

—**El Suprem tampoc no és el tribunal competent?**

—El tribunal competent és el TSJC. I per portar-ho al Suprem han fet una interpretació absolutament forçada, dient que part dels delictes s'han comès fora de Catalunya. I hi ha un argument que és el que més pesa, que l'expressen per escrit i que no és un argument legal, que és evitar la pressió al TSJC. Aquest és el tribunal competent, i que no sigui així dificulta la tasca de la defensa.

—**El jutge Llarena subscriu el relat dels fets que feia Carmen Lamela?**

—Això funciona per jerarquia. El Suprem reclama la competència, i fa un informe en què li demana que doni compte del que ha fet. I Lamela hauria pogut fer un informe molt més reduït que no el que va fer. En canvi, ha fet un informe molt més ampli amb valoracions i tot. A partir d'aquí el tribunal actuarà amb absoluta llibertat de criteri.

—**Encara hi haurà gent que pensarà que el jutge Llarena és un sant i que un cop surtin de la presó preventiva ja està tot.**

—No, no. La interlocutòria de Llarena és duríssima. Exquisida en la forma però molt dura en el fons. No decreta presó provisional, però és molt dur pel que fa al fons: sobre la violència, els alçaments tumultuaris, i la possible existència dels delictes de rebel·lió i sedició.

—**Què penseu, com a lletrats, quan veieu allò que ha passat i això que relaten en les querelles i les interlocutòries?**

—I també els atestats policíacs! És que no hi ha aixecament ni tumultuari ni violent. Hi ha hagut episodis de violència i de danys? Sí, però també n'hi va haver en celebracions del Barça, o en la manifestació unionista en què es va veure un grup de manifestants acorralant mossos d'esquadra a la plaça de Sant Jaume... Conceptualment és el mateix. Però veiem que, depenent de qui sigui la víctima, rep un tractament diferent.

—**Teniu manera de denunciar totes les vulneracions de drets que patiu en aquest procés?**

—De recursos en podem anar fent, però veiem que allà hi ha una interpretació única que, com que som en un estat de dret, l'última paraula la tenen els tribunals. Per això moltes de les coses que fem i els recursos que presentem els fem pensant en Estrasburg; amb poca esperança que prosperin aquí, però pensem que poden tenir recorregut al Tribunal Europeu de Drets Humans. Ara, aquest recorregut és llarg, de cinc anys o sis. ■■

Llarena és molt dur pel que fa al fons: sobre la violència, els alçaments tumultuaris, i la possible existència dels delictes de rebel·lió i sedició

Moltes de les coses que fem i els recursos que presentem els fem pensant en Estrasburg

795 encausats, 24 detencions i 10 presos polítics: diari d'una repressió que no s'atura

Repressió Fem un repàs cronològic de tots els actes de l'estat espanyol orientats a reprimir l'independentisme que s'han saldat amb 795 encausats, cinquanta-sis escorcolls, vint-i-quatre detencions i dos actes prohibits

JOSEP REXACH

Cinquanta-dues càrregues policiaques en col·legis electorals i un total de 1.066 ferits, un dels quals va acabar perdent un ull. Aquests són els altres resultats del referèndum de l'1 d'octubre. Aquell dia fou un bany de realitat per a molts catalans. Ningú no creia que l'estat espanyol pogués reprimir amb aquella brutalitat. Van ferir persones de totes les edats que cometien l'atreviment de defensar unes urnes. Aquest era el límit, van pensar molts. 'No s'atreviran a posar ningú a la presó', van dir uns altres. I tres setmanes més tard, Jordi Sànchez i Jordi Cuixart entraven a Soto del Real. 'No poden tancar un govern escollit a les urnes'. I un altre bany de realitat. La violència i els empresonaments han estat els màxims exponents de la repressió de l'estat espanyol.

En poc més de dos mesos, l'estat espanyol també ha encausat gairebé vuit-centes persones, ha fet cinquanta-sis escorcolls, vint-i-quatre detencions i ha prohibit dos actes. Madrid practica l'estratègia de la por per a reprimir tot allò que tingui a veure amb el referèndum, encara que aquest quedi enrere. Dos mesos d'una intensa repressió que han tingut un pròleg molt llarg: des del judici del 9-N a l'alta capacitat sancionadora del TC, passant per la intervenció dels competes de la Generalitat.

A continuació fem un repàs de totes totes les formes de repressió que hi ha hagut en aquestes darreres setma-

nes. Des de l'advertiment als càrrecs públics de ser sancionats si permetien el referèndum fins a la detenció d'un ciutadà per haver-se alegrat de la mort de José Manuel Maza a la xarxa. Vegeu tots els casos, ordenats cronològicament:

Dijous, 7 de setembre - Un miler de càrrecs públics amenaçats. Després de suspendre la llei del referèndum, el TC **va amenaçar un miler de càrrecs públics** de les conseqüències penals que haurien d'afrontar en cas que permetessin el referèndum, no l'impedissin o fessin qualsevol acció que hi tingués a veure. Entre ells hi havia la presidenta del parlament, Carme Forcadell, el president de la Generalitat, Carles Puigdemont, els membres del govern, els 947 batlles de Catalunya, i uns setanta alts càrrecs, entre els quals hi havia el major dels Mossos, Josep Lluís Trapero, i els responsables dels mitjans públics catalans TV3 i Catalunya Ràdio.

Divendres, 8 de setembre - Escorcolls per a cercar les butlletes. La Guàrdia Civil va escorcollar la impremta Indugraf Offset de Constantí. Hi cercaven material del referèndum. L'escorcoll partia de la denúncia de fiscalia de Tarragona per desobediència, prevaricació i malversació de diners públics. L'endemà hi van tornar a entrar per continuar.

Dissabte, 9 de setembre - La Guàrdia Civil entra a la redacció del Vallenc. La fiscalia de Tarragona va investigar el director del setmanari, Francesc Fàbregas, per les mateixes raons, i la redacció

L'1 d'octubre va ser el dia en què la repressió de l'estat espanyol va ser més violenta. ACN

Es van emportar documentació del setmanari, una còpia del correu electrònic i l'ordinador personal del director del Vallenc. ACN

va ser escorcollada. Es van emportar documentació del setmanari, una còpia del correu electrònic i l'ordinador personal del director, qui va haver d'anar a declarar a la caserna de la Guàrdia Civil.

Dimarts, 12 de setembre - Acte prohibit. El jutge Yusty Bastarache va prohibir l'acte en favor del referèndum sobre la independència de Catalunya que s'havia convocat a Madrid per part del col·lectiu Madrileny pel Dret de Decidir. L'ajuntament, governat per Manuela Carmena, havia cedit el centre cultural Matadero perquè s'hi pogués fer aquest acte el diumenge següent.

Dimecres, 13 de setembre - La primera web clausurada. La Guàrdia Civil es va personar per instàncies judicials a l'empresa CDmon i va ordenar que es tanqués el domini referendum.cat. A continuació, es van habilitar les webs www.ref10ct.eu i www.ref10ct.cat per esquivar

la censura, però finalment el govern espanyol també va aconseguir de clausurar-les. L'estratègia del govern espanyol consistia a ordenar directament a les companyies telefòniques espanyoles que restringissin als seus clients l'accés a aquestes webs.

Dimecres, 13 de setembre - 712 batlles encausats. El fiscal general de l'estat espanyol, José Manuel Maza, va ordenar d'investigar els 712 batlles que havien signat el decret de suport al referèndum del primer d'octubre. Sis dies més tard, van començar a declarar com a encausats pels delictes de desobediència, prevaricació i malversació de fons públics. Les imatges dels ciutadans acompanyant els batlles a declarar es van difondre arreu del país. N'hi va haver que es van negar a declarar, com ara els batlles de Bellpuig, Tàrrrega, Arenys de Mar, entre més. El batlle de la Seu d'Urgell, Albert Batalla, va ser rebut així fora de la Fis-

calia Superior de Catalunya.

Dijous, 14 de setembre - Cop a la Sindicatura Electoral. La fiscalia espanyola va presentar **querelles contra els membres de la Sindicatura Electoral de Catalunya**. Els síndics electorals eren les persones encarregades de vetllar per l'organització i el bon funcionament del referèndum, i van ser nomenats pel parlament després de l'aprovació de la llei del referèndum d'autodeterminació. Per evitar que el TC els posés una multa, el govern va dissoldre aquest òrgan i va traslladar aquesta funció a unes altres persones, els noms de les quals van ser anunciats el dia del referèndum. Tanmateix, però, no tenien les eines per a actuar com a síndics i la seva funció es va limitar a analitzar les incidències i valorar la participació.

El 14 de novembre, el TC va dictar l'aixecament de la investigació contra set mem-

bres de la Sindicatura Electoral de Catalunya perquè van acceptar la seva renúncia.

Divendres, 15 de setembre - Cartells requisats i identifications. La primera nit de campanya del referèndum va començar amb **incidents en unes quantes localitats catalanes**. Esquerra Republicana de Catalunya (ERC), a Montcada i Reixac (Vallès Occidental), va denunciar que la policia local els havia requisat material de campanya, adduint que complia ordres directes de la Fiscalia General de l'estat espanyol. A Alcanar, la Guàrdia Civil va aturar tres militants de la CUP mentre penjaven cartells i se'ls va endur a la caserna de Sant Carles de la Ràpita per identificar-los. A Cerdanyola del Vallès, Figueres, Masquefa, Premià de Mar i Llagostera també es van fer identifications.

Aquestes escenes es van repetir en més municipis dies més tard. Al barri de Sant Antoni de Barcelona, per exemple, la Guàrdia Urbana va identificar els membres d'una paradeta informativa del PDECat i els va confiscar material de campanya.

Divendres, 15 de setembre - Acte prohibit de la CUP. Anna Gabriel havia de fer un acte sobre el referèndum a la localitat basca d'Aldabe, però la policia espanyola, a petició de la fiscalia, va **prohibir-lo perquè anava en contra de la resolució del TC** contra la convocatòria del referèndum. Quan l'acte ja havia començat, la policia va irrompre al centre cívic i va desallotjar el públic. També va identificar la diputada. Finalment, l'acte es va fer al carrer.

En poc més de dos mesos, l'estat espanyol ha encausat gairebé vuit-centes persones, ha fet cinquanta-sis escorcolls, vint-i-quatre detencions i ha prohibit dos actes

Divendres, 15 de setembre - Garanties.cat, tancada.

Va ser la primera de moltes. Aquella tarda, una estona abans que comencés la campanya pel referèndum, la Guàrdia Civil va blocar la web garanties.cat, impulsada per Junts pel Sí i presentada just després d'haver-se fet pública la llei del referèndum. La magistrada del Tribunal Superior de Justícia de Catalunya (TSJC,) que instruïa la causa contra tot el govern pel referèndum, va exigir ahir que es clausurés aquesta web i el formulari d'inscripció de col·laboradors, segons que havia demanat la fiscalia espanyola. Aquesta ordre ja demanava d'identificar els mitjans de comunicació catalans que havien inserit publicitat institucional o propaganda sobre la convocatòria del referèndum. Ho veurem més endavant.

Divendres, 15 de setembre - Requeriment a alguns mitjans de comunicació. Aquella tarda, el TSJC va notificar a uns quants mitjans privats el requeriment de no publicar els anuncis institucionals del referèndum. Concretament, dos agents de paisà de la Guàrdia Civil van lliurar al Punt Avui, Nació Digital, Racó Català, El Nacional i VilaWeb un requeriment que els advertia que incorrerien

en responsabilitats penals en cas que fessin difusió de la campanya institucional del primer d'octubre.

Dissabte, 16 de setembre - Detingut un militant de la CUP. Va ser a la plaça de l'Assemblea de Catalunya, a la Sagrera. El jove, **acusat d'atemptar contra la Guàrdia Urbana**, va passar la nit a la comissaria, a la Zona Franca, i no va el van deixar en llibertat fins l'endemà. Quan va arribar a l'acte, la Guàrdia Urbana va demanar a alguns membres de l'organització que s'identifiquessin. El militant de la CUP va preguntar-los per què i, com que havia qüestionat els agents més d'una vegada, aquests el van empènyer a terra i el van detenir. L'advocat del noi, Eduardo Calís, ha dit que 'en cap moment' l'activista es va negar a identificar-se, i ha explicat que l'empenta li havia causat una contusió al cap, per la qual cosa va passar per l'hospital. També ha explicat que el jove no havia estat pas citat davant el jutge.

Dimarts, 19 de setembre - Catorze hores de registres a Unipost. Des de les sis del matí i fins a les vuit del vespre. La [Guàrdia Civil va registrar la seu d'Unipost a Terrassa](#) per cercar-hi material relacionat amb el referèndum. Tot i que l'ordre d'escorcoll no va arri-

bar fins a tres quarts de cinc de la tarda, els agents van actuar des de primera hora del matí. Aquesta pràctica es va repetir unes quantes vegades durant aquells dies. Hi van trobar material censal. L'escorcoll, que es va allargar durant tot el dia, es va fer enmig d'un gran desplegament policíac i una concentració de protesta que, finalment, es va dissoldre pacíficament.

Dimecres, 20 de setembre - El cop d'estat contra el govern català. A primera hora del matí, la Guàrdia Civil espanyola va assaltar els departaments d'Economia, Afers Socials, Governació i Exteriors de la Generalitat, tot fent un cop d'estat contra les institucions catalanes per evitar el referèndum del primer d'octubre. Els agents van detenir tretze alts càrrecs de la Generalitat i es van ordenar quaranta-un escorcolls, vuits dels quals van ser dependències de la Generalitat. El detinguts van ser els següents:

Josep Maria Jové, secretari general de la Vice-presidència i de la Conselleria d'Economia i Hisenda

Lluís Salvadó, secretari d'Hisenda

David Franco, de l'àrea de Tecnologies de la Informació i la Comunicació (TIC) adscrit al Departament de Treball

David Palanques, del Centre de Telecomunicacions i Tecnologies de la Informació (CTTI), adscrit al Departament de Treball

Josué Sallent, director d'Estratègia i Innovació del CTTI

Xavier Puig, de l'àrea TIC, adscrit al Departament d'Afers Exteriors

Joan Manel Gómez, del

Centre de Seguretat de la Informació de Catalunya (CE-SICAT)

Francesc Sutrias, director de Patrimoni de la Secretaria d'Hisenda

Joan Ignasi Sánchez, assessor del Departament de Governació

Natàlia Garriga, directora de serveis del Departament de Vice-presidència i d'Economia i Hisenda

Josep Masoliver, de la Fundació puntCAT

Mercè Martínez, responsable de projectes territorials de Vice-presidència,

Rosa Maria Rodríguez Curto, directora general de Servei de T-Systems.

Hi va haver dos detinguts més, Pau Furriol Fornells i Mercedes Martínez Martos, a qui van vincular amb la nau de Bigues i Riells en què es van localitzar milers de butlletes.

Sis dels detinguts van passar dues nits en dependències policiaques. Per una altra banda, van ser investigades set persones més, encara que no van arribar a ser detingudes: el secretari general de Treball, Josep Ginesta; Jordi Cabrafiga, cap de gabinet de la consellera de Governació; Carles Viver i Pi-Sunyer, director de l'Institut d'Estudis de l'Autogovern; Joan Angulo, director gerent del CTTI; Valentí Arroyo, director de Serveis Corporatius del CTTI; Lluís Anaya, de l'àrea TIC, adscrit al Departament de Governació; i Montserrat Vidal, cap de processos electoral de Vice-presidència.

Aquell 20 de setembre, fora de la seu d'Economia, es van concentrar milers de persones, que van convertir el dia en una jornada de resistència històrica

que la justícia espanyola no va deixar passar per alt.

Divendres, 22 de setembre – Sánchez i Cuixart, acusats de sedició. La Fiscalia General de l'estat espanyol va activar la maquinària ràpidament i va presentar una **denúncia per sedició** a l'Audiència espanyola, per les manifestacions i concentracions que s'havien fet a Barcelona dos dies abans. L'escrit apunta directament com a responsables del 'delicte' els dirigents de l'ANC i Òmnium Cultural, Jordi Sánchez i Jordi Cuixart, a banda tots els qui van col·laborar en les concentracions. Després d'anar a declarar dues vegades a l'Audiència, el 16 d'octubre la jutgessa Carmen Lamela va dictar **presó sense fiança per a tots dos**. Encara són a Soto del Real.

Dilluns, 25 de setembre – Primers registres en ajuntaments. El matí d'aquell dilluns, uns agents de la Guàrdia Civil es van presentar a l'Ajuntament d'Oliana amb una ordre judicial i van exigir la documentació sobre el referèndum. Va ser **la primera acció d'aquest cos contra un consistori**, ja que fins llavors els escorcolls s'havien fet en empreses privades. Els agents no es van emportar cap document. Per ordre de la fiscalia de Lleida aquell dia també van fer registres a Almacelles, Alpicat, Tàrraga, Bellpuig, Guissona i Aitona.

Dilluns, 25 de setembre – Assemblea.cat i cridade-democracia.cat, tancades. L'adreça web assemblea.cat de l'Assemblea Nacional Catalana fou intervinguda a la nit per la Guàrdia Civil. El tancament no s'havia notificat prèviament. Tanmateix,

Avis de clausura de domini de la Guàrdia Civil espanyola. vw

de seguida l'Assemblea va obrir la web a www.assemblea.eu. El mateix li va passar a Òmnium, uns dies més tard. Van blocar-los la web de Crida per la Democràcia. Immediatament es va obrir una nova adreça, www.cridaperlademocracia.cat. També es van tancar prepartit.cat, webdelsi.cat, del portal d'Alerta Solidària, i vullvotar.cat.

És difícil de quantificar quantes webs es van clausurar, ja que moltes van ser clonades per activistes de les xarxes. Tanmateix, moltes d'aquestes també van acabar clausurades pel fet d'haver incentivat la participació en el primer d'octubre. Cap d'aquestes pàgines era de la Generalitat, i totes corresponien a entitats privades i legals. Segons La Vanguardia, es van tancar un total de cent quaranta llocs web.

Dilluns, 25 de setembre – Investigats per clonar webs del referèndum. Dues persones van ser citades a declarar a la comissaria de la policia espanyola a Girona per haver clonat webs com ara 'referèn-

dum.cat' o 'garanties.cat'. La citació es va fer per ordre del jutjat d'instrucció número 4 de Paterna (València), que els investiga pels delictes de prevaricació, desobediència i malversació de fons públics. Tots dos, que es van acollir al dret de no declarar, van quedar en llibertat i són investigats només per desobediència. A Oriol Ferràndez, de Caldes de Montbui, que també **va duplicar la web del referèndum**, li va passar això mateix.

El cas més important és el d'un jove Burjassot, Daniel Morales, acusat per la policia espanyola de ser el líder d'un moviment que tenia el suport d'uns altres particulars que van contribuir a una causa organitzada per clonar aquestes webs. La policia conclou que l'origen de les replicacions era en la publicació del codi font efectuat per aquest jove que, de manera organitzada, controlada i dirigida per ell, hauria causat la proliferació incontrolada de rèpliques d'aquestes pàgines, 'ajudant a expandir un procés de des-

obediència a la legislació vigent i de radicalització'. El jove, el domicili del qual va ser registrat, s'investiga per desobediència, tot i que ell no és cap càrrec públic...

L'advocat de Morales va presentar un recurs contra la decisió judicial d'escorcollar el seu domicili. Hi denunciava irregularitats, sol·licitava l'arxivament de les investigacions i la devolució dels tres discs durs i el telèfon mòbil requisats, i en demanava les noves claus d'accés, que els funcionaris de la policia haurien canviat.

Dijous, 28 de setembre – Detingut per penjar cartells. La policia espanyola **va identificar uns ciutadans** que penjaven cartells a favor del referèndum a Reus. Els agents van arribar a agafar un jove i tirar-lo a terra, i li van demanar la identificació sense dir-li per què. Quan un dels agents finalment li va dir que era 'per haver enganxat cartells', els concentrats el van escridassar i li van demanar el número d'identificació, encara que ell no s'hi va ave-

Jordi Cuixart i Jordi Sánchez, presos polítics a l'Europa del 2017. ACN

nir. L'agent es va endur el jove identificat a la comissaria, enmig de les protestes dels manifestants.

Dijous, 28 de setembre - Butlletes i urnes requisades. La Guàrdia Civil va **requisar 2,5 milions de paperetes i 4 milions de sobres** en un magatzem d'Igualada. A més, els agents també han localitzat 100 urnes, que en un primer moment es creia que serien pel referèndum, però no. L'empresa custodiava les urnes pel FC Barcelona. El magatzem on es va trobar tot aquest material és propietat de l'empresa de producció d'esdeveniments culturals i esportius Events de la capital de l'Anoia.

Diumenge, 1 d'octubre - L'1 d'octubre: el dia de la gran repressió. 1.066 ferits i 52 càrregues policiaques arreu del Principat. Aquestes xifres són la millor manera de resumir una jornada històrica i dramàtica. La majoria dels qui van ser ferits el dia del re-

ferèndum, el 82,5%, van tenir contusions o policontusions. Un 83% dels casos van rebre una diagnòsi lleu. Durant els dies següents, un 93,3% dels pacients van ser atesos per contusions o policontusions.

Des de primera hora del matí i fins al migdia, la Guàrdia Civil i la policia espanyola van intentar rebentar el referèndum amb una repressió sense precedents. La població va defensar pacíficament els centres electorals, fet que no va impedir que els cossos policíacs empressin la força per entrar als col·legis i requisar les urnes.

Entre els ferits, Roger Español, un jove de 38 anys, va perdre la visió d'un ull arran de l'impacte d'una pilota de goma, una arma que està prohibida pel Parlament de Catalunya des del 2014.

Aquell mateix dia, a Sant Esteve Sesrovires, la Guàrdia Civil va detenir dos joves més; un per agressió a la Guàrdia Civil i a un altre per haver

intentat atropellar uns agents amb una moto.

La fiscalia espanyola va considerar que la violència de la policia espanyola no havia afectat 'en absolut' la convivència ciutadana i es va negar a investigar els fets. Tanmateix, **el titular del jutjat d'instrucció número 7 de Barcelona**, Francisco Miralles, sí que investiga les càrregues policiaques a Barcelona durant el primer d'octubre i posa facilitats als ferits perquè posin una denúncia. De moment, al seu jutjat s'hi han presentat més de dos-cents trenta denúncies. Hi ha hagut ajuntaments, com ara el de Girona, Sant Julià de Ramis i Aiguaviva, que també han presentat denúncies col·lectives.

Dilluns, 16 d'octubre - Cuixart i Sánchez, presos polítics a l'Europa del 2017. La jutgessa de l'Audiència espanyola Carmen Lamela va decretar presó sense fiança per als presidents de l'ANC i Òmnium Cultural, Jordi San-

chez i Jordi Cuixart, acusats d'un presumpte delictes de sedició per les mobilitzacions del 20 i el 21 de setembre. Des de llavors, tot i que han presentat uns quants recursos, Lamela ha denegat la seva sortida de la presó.

Per una altra banda, Lamela no va empresonar l'ex-major dels Mossos d'Esquadra, Josep Lluís Traperó, però **li va imposar mesures cautelars**. Com la **intendent Teresa Laplana**, li va prohibir de sortir de l'estat espanyol i haurà de comparèixer cada quinze dies al jutjat, li va retirar el passaport, ha d'estar localitzable per telèfon 'immediatament' i ha de donar el contacte d'una persona perquè rebi qualsevol mena de notificació.

Dijous, 19 d'octubre - El batlle de Dosrius citat a declarar. El batlle de Dosrius (Maresme), Marc Bosch, va ser citat a declarar a la comandància de la Guàrdia Civil a Sant Andreu de la Barca per un presumpte delictes de desobediència i resistència greu durant el referèndum del primer d'octubre. Bosch va ser un dels ferits més greus de la ràtzia de la policia espanyola a l'Escola Castell. Arran dels cops de porra, el batlle va ser atès a l'hospital de Mataró, on li van posar un collar cervical. La Guàrdia Civil també va citar a declarar el president local d'ERC a Dosrius i regidor de Promoció Econòmica, Eduard Garcia.

Ací podeu veure imatges del moment en què Bosch va intentar dialogar amb els agents i li van etzibar un cop de porra.

Dijous, 19 d'octubre - Registres en comissaries

El batlle de Dosrius va ser citat a declarar a la comandància de la Guàrdia Civil per un presumpte delictes de desobediència i resistència greu durant el referèndum

dels Mossos d'Esquadra. La Guàrdia Civil va entrar a la comissaria de Lleida dels Mossos d'Esquadra per cercar-hi informació sobre el primer d'octubre. Els agents, vestits de paisà, cercaven enregistraments de la jornada del referèndum a petició del titular del jutjat d'instrucció número 4 de Lleida. El mateix jutjat va ordenar l'endemà a la Guàrdia Civil d'entrar al Centre de Telecomunicacions i Tecnologies de la Informació (CTTI) per accedir a correus electrònics relacionats amb el referèndum.

En relació amb el primer registre, el dia 10 de novembre, uns agents de la Guàrdia Civil també van anar a la comissaria dels Mossos d'Esquadra del carrer de la Marina de Barcelona per ordre del jutjat d'instrucció número 4 de Lleida. En aquesta comissaria hi ha la Divisió de Sistemes d'Informació Policial dels Mossos.

El dia 17 d'octubre, la Guàrdia Civil també va entrar a la seu central del 112 de Reus per cercar-hi informació relacionada amb el referèndum. Era una investigació d'un jutjat de Gandesa, organitzada per unes denúncies contra els Mossos que els acusaven 'd'inacció' en la jornada del referèndum.

Dimecres, 25 d'octubre - Sis detinguts arran de l'1-O. En aquesta data es va produir

l'última detenció d'un ciutadà pels fets de l'1-O. En aquest cas, el detingut va ser un veí de Sant Joan de Vilatorrada (Bages) acusat d'haver agredit un agent durant el primer d'octubre. Els agents es van presentar en un col·legi electoral i van rebentar-ne les portes per accedir-hi. L'acusat va llençar una cadira a uns dels policies quan va aconseguir entrar al punt de votació. Amb aquesta ja són sis les detencions de persones presumptes autores de delictes d'atemptat contra agents de l'autoritat durant la jornada del dia 1 d'octubre.

El mateix dia 1, a Sant Esteve Sesrovires, la Guàrdia Civil va detenir dos joves més, un per agressió a la Guàrdia Civil i a un altre per haver intentat atropellar uns agents amb una moto. El dia 18 d'octubre també van detenir un jove de 22 anys d'aquesta mateixa localitat, acusat d'haver clavat una puntada de peu a un agent el primer d'octubre. La Guàrdia Civil va dir en una **nota de premsa** el dia 25 d'octubre que hi havia sis detinguts arran de l'1-O, però VilaWeb no ha pogut obtenir la confirmació dels dos restants.

Divendres, 27 d'octubre - El 155 i la intervenció definitiva: govern destituït, parlament dissolt i eleccions. El president del govern espanyol, Mariano Rajoy, va actuar amb rapidesa i poca

estona després que el parlament aprovés la proclamació d'independència que havia votat la ciutadania l'1-O, va comparèixer per anunciar la intervenció de l'autogovern català amb **l'aplicació del famós article 155**. Va dir que destituïa el president de la República, Carles Puigdemont, tot el govern de la Generalitat, que dissolia el Parlament de Catalunya i que convocava eleccions el dia 21 de desembre. També va demanar al Tribunal Constitucional que anul·lés les resolucions que havia pres el parlament.

Dijous, 2 de novembre - L'estat espanyol envia a la presó Junqueras i la meitat dels membres del govern de Catalunya. La jutgessa de l'Audiència espanyola, Carmen Lamela, va decretar **l'empresonament sense fiança** del vice-president Oriol Junqueras i els consellers Raül Romeva, Dolors Bassa, Joaquim Forn, Josep Rull, Jordi Turull, Meritxell Borràs i Carles Mundó. En canvi, va decretat presó sota una fiança de cinquanta mil euros per a Santi Vila. Amb aquesta decisió, la jutgessa va acceptar la petició de mesures preventives del fiscal Miguel Ángel Carballo, que demanava les condicions més dures per a ells i els acusava de rebel·lió, sedició i malversació.

Divendres, 3 de novembre - La revista 'El Jueves' també rep i és investigada per un delictes d'injúries. El jutjat d'instrucció número 20 de Barcelona va obrir una investigació contra la revista El Jueves per una acusació d'injúries, arran d'una denúncia de la policia espanyola que

es queixava d'un acudit de la revista. Posteriorment, el dia 8, el director de la publicació humorística, Guille Martínez-Vela, va haver d'anar a declarar, i va defensar davant el jutge que els texts humorístics de la revista 'no poden treure's del context d'un web de notícies falses'. Ara el jutge ha citat a declarar l'autor de l'acudit, que és investigat per un presumpte delictes d'injúries.

Diumenge, 5 de novembre - Vuit professors investigats per debatre sobre el primer d'octubre. Després de prendre's la declaració, el jutjat d'instrucció número 1 de la Seu d'Urgell va decidir de mantenir com a encausats per un suposat delictes d'incitació a l'odi els vuit mestres de tres escoles de la Seu d'Urgell pel tractament que havien fet a classe dels fets de l'1-O. En les declaracions, els mestres van contestar les preguntes i van negar els fets pels quals els investigaven. Segons les denúncies, un dels alumnes havia estat víctima d'humiliacions, insults i fins i tot agressions' el 3 d'octubre perquè la seva mare era guàrdia civil.

Dijous, 9 de novembre - Forcadell esquivava la presó amb una fiança de 150.000 euros. El jutge del Tribunal Suprem Pablo Llarena va decretar presó sota una fiança de 150.000 euros per a la presidenta del Parlament de Catalunya, Carme Forcadell, acusada per la fiscalia de rebel·lió, sedició i malversació. Segons la **interlocutòria del magistrat**, hi ha un risc de reiteració del delictes, fet que justifica l'ingrés a la presó sota fiança. El jutge també va imposar a Corominas, Guinó,

Simó i Barrufet una fiança de 25.000 euros per a eludir la presó.

Dijous, 9 de novembre – José Téllez, investigat per desobediència i obstrucció a la justícia. El tercer tinent de batlle de Badalona, José Téllez, **va negar-se a declarar davant la fiscalia**, arran de la investigació oberta per un presumpte cas de desobediència i obstrucció a la justícia per un incident amb la Guàrdia Urbana de Badalona durant una encartellada per l'1-O. Téllez va voler evitar que la policia requisés uns cartells d'Òmnium Cultural, els va agafar del vehicle policíac i els va lliurar als activistes. El regidor assegura que va ser un acte de defensa del dret a la propaganda política. 'Recordem que el material requisat són cartells, no són armes, i, per tant, està emparat en drets civils bàsics fonamentals com ara la llibertat d'expressió', va dir Téllez després d'assistir a la Ciutat de la Justícia.

Divendres, 10 de novembre – Causa general contra polítics i veïns de Reus. Una jutgessa de Reus investiga treballadors públics, empresaris, regidors i veïns de la ciutat per un manifest en què van demanar que els agents de la policia espanyola marxessin de l'hotel Gaudí de Reus, on estaven allotjats. Els investiguen per un delictes d'odi. En aquesta causa hi estan imputats el batlle de Reus, Carles Pellicer, sis regidors més del PDeCAT, ERC, Ara Reus i la CUP de l'ajuntament, així com dues persones responsables d'un gimnàs de Reus i quatre bombers,

Rull, Mundó, Romeva, Turull, Bassa, Forn i Borràs en la seva arribada a l'Audiència espanyola el dia que foren empresonats. ACN

que **han estat els últims a declarar.** També els investiga per un presumpte delictes de malversació de fons, ja que presumptament van utilitzar els camions del Parc de Bombers per dirigir-se fins a l'hotel on estaven allotjats els policies.

Dijous, 16 de novembre – El senyor Bohigues, un encausat més. L'actor i radiofonista Eduard Biosca va rebre una citació judicial per un gag del seu personatge al programa 'Versió RAC-1', el senyor Bohigues. 'En aquest país als actors ens imputen per les opinions dels personatges que interpretem!', va exclamar, després de conèixer la notícia. El gag denunciat feia broma sobre els agents de la policia espanyola instal·lats en els vaixells al port de Barcelona durant setmanes, que van ser responsables dels actes violents del primer d'octubre.

Divendres, 17 de novembre – Sis detinguts més acusats d'incitació a l'odi. Fins ara, la Guàrdia Civil han de-

tingut sis persones acusades d'incitació a l'odi per comentaris a les xarxes socials sobre la violència dels cossos policíacs espanyols durant el referèndum de l'1-O –vegeu els casos **ací**–. A la demarcació de Lleida, on s'han produït quatre d'aquestes detencions, l'operació porta el nom de 'Dignity'. La va començar la Guàrdia Civil arran del referèndum. Els vuit professors de La Seu d'Urgell també són investigats en el marc d'aquesta operació.

Dimarts, 21 de novembre – Primeres sancions per les protestes durant la vaga del 3-O. El dia 3 d'octubre, durant la vaga en què es va aturar tot el Principat per protestar contra la repressió del primer d'octubre, a Reus es van organitzar dues marxes lentes per la AP-7 i la A-7. Ja s'han expedit les primeres sancions econòmiques arran de les dues protestes d'aquella jornada. Un mes més tard, dues persones que van participar en aquella

concentració han rebut multes que impliquen la **retirada de quatre punts del carnet de conduir i una sanció de dos-cents euros**, que serà de cent si es paga abans de la data estipulada.

Divendres, 24 de novembre – Un home detingut per haver celebrat la mort de Maza. La policia espanyola va detenir un home a Barcelona per haver celebrat a les xarxes socials la mort de l'ex-fiscal general de l'estat espanyol José Manuel Maza. Segons el ministre d'Interior espanyol, Juan Ignacio Zoido, l'internauta també va amenaçar el delegat del govern espanyol a Catalunya, Enric Millo. Està acusat d'un delictes d'incitació a l'odi i d'injúries.

El ministeri d'Interior espanyol ha obert una pestanya nova a la seva pàgina web dins l'apartat destinat als delictes d'odi. L'ha titulada **'Situació a Catalunya: protecció de víctimes'**, i anima a denunciar els catalans sospitosos de 'delictes d'odi'. ■

Recepta Risotto de ceps i tòfona

Tradicions Festivitas Bestiarum a Reus

Exposicions Palau i Fabre al Palau Robert

VilaWeb { Paper > 2-3/12/2017

**D.E.S.
C.O.N.N.E.C.T.A.**

ARTS ESCÈNIQUES
GASTRONOMIA / LLIBRES / MÚSICA
CULTURA POPULAR
CINEMA / ARTS VISUALS / MUSEUS
FIRES I MERCATS

Més d'un centenar d'escriptors participaran
en el mercat literari i hi signaran llibres

ARRIBA EL MERCAT DE NADAL DEL LLIBRE, EL SANT JORDI D'HIVERN

ARRIBA EL MERCAT DE NADAL DEL LLIBRE, EL SANT JORDI D'HIVERN

Fires Més d'un centenar d'escriptors participaran en el mercat literari i hi signaran llibres

REDACCIÓ

Juntament amb Sant Jordi, Nadal és l'època de l'any en què es venen més llibres. Sabent-ho, el Club Tr3sc ja fa quatre anys que a principi de desembre organitza el Mercat de Nadal del Llibre, conegut popularment com el Sant Jordi d'hivern. Es fa aquest cap de setmana a l'Antiga Fàbrica Estrella Damm de Barcelona. Dissabte, durant més de deu hores, la literatura inundarà tots els racons amb més d'un centenar d'autors, activitats literàries per a tots els públics, tallers i concerts infantils, venda i signatures de llibres, música en directe, botigues i gastronomia.

Un dels plats fots del mercat és la presència dels autors, que signaran llibres, participaran en taules rodones i presentaran les seves obres. Enguany hi haurà Xavier Bosch, Sílvia Soler, Empar Moliner, Rafel Nadal, Care Santos, Jair Domínguez, Joaquim Carbó, Liz Castro, Júlia Bertran, Màrius Serra, Jenn Díaz, Joan Lluís Bozzo, Roger de Gràcia, Genís Sinca... També hi haurà convidats com ara Bel Olid, Jordi Borràs i Sílvia Cópulo, que conduiran les presentacions.

La Plaça del Llibre es convertirà en l'epicentre social de l'esdeveniment, amb un escenari musical, zona de furgoteques, llibreries i botiguetes. Els moments musicals aniran a càrrec de dues formacions del Taller de Músics: Sara Terraza i Ganza i el Recital Afònic. A més, el mercat torna a comptar amb la col·laboració de la Institució de les

Lletres Catalanes i la Fira d'Espectacles Literaris Litterarum, amb un concert de cloenda de la jornada a càrrec del grup Les Kol·lontai.

Enguany, el Tr3sc ha incorporat a la programació del Mercat de Nadal del Llibre una mirada atenta als joves. Per una banda, hi haurà un seguit de booktubers de referència que explicaran en què consisteix aquesta nova professió. Per una altra, s'ha programat un col·loqui amb quatre joves apassionades per recomanar llibres a les xarxes socials: les blocaires, booktubers i instagramers Marta Botet, Layla Zaoui, Alicia Linares i Mixa.

S'hi afegeix encara una activitat amb tres de les figures més destacades de

la prescripció literària: Fe Fernández, llibretera de L'Espolsada, Carme Fenoll, bibliotecària, i Miquel Adam, editor.

Aniversaris literaris

Enguany les sales de l'Antiga Fàbrica Estrella Damm es rebatejaran amb un nom literari en honor d'un escriptor que celebra algun aniversari: sala Aurora i Prudenci Bertrana, amb motiu dels 125 i 150 anys del seu naixement; sala Gloria Fuertes, en el centenari del seu naixement; sala Joan Fuster, que fa 25 anys que va morir; sala Jane Austen, per recordar el bicentenari de la seva mort; i escenari J. V. Foix, amb motiu del 30è aniversari de la seva mort.

Aquest cap de setmana el bestiari català té la seva gran nit amb el Festivitas Bestiarum. vw

REUS VIU LA GRAN NIT DEL BESTIARI FESTIU AMB EL **FESTIVITAS BESTIARUM**

Tradicions La festa vol difondre la riquesa i varietat del bestiari festiu i premiar-ne les iniciatives més interessants

REDACCIÓ

La setmana passada es va celebrar el Dia Europeu del Bestari Festiu i, aquest cap de setmana el bestiari català té la seva gran nit amb el Festivitas Bestiarum. Aquesta trobada, en què participen bèsties de tot el país, es farà dissabte a Reus, que enguany és la capital de la cultura catalana. La festa va néixer ara fa tres anys amb l'objectiu de difondre la riquesa i la varietat d'aquesta categoria de la imatgeria festiva i premiar-ne les iniciatives més interessants de cada any, impulsades per les entitats del món del foc.

La festa durarà tot el dia i, com és lògic, arrencarà amb una cercavila en

què hi haurà tot de peces convidades. El Drac, la Víbria i la Cabra de Reus seran els amfitrions de la trobada, però també hi participaran el Duc de Roquetes, el Diabló de la Selva del Camp i el Drac Volador de la Sagrera. Les figures sortiran al matí, desfilaran pels carrers de Reus i acabaran, passat el migdia, a la plaça del Teatre amb els balls de lluïment.

El punt culminant de la festa serà el lliurament dels premis Best al Teatre Bartina, a la tarda. A la gala, conduïda per l'actor Quim Masferrer, es premiaran les millors iniciatives de l'any en l'àmbit del bestiari festiu. A més, en un moment de l'acte, es nomenarà l'escriptora i periodista Empar Moliner ambaixadora del Bestiari Festiu.

UNA EXPOSICIÓ INTERPRETA VISUALMENT I FÍSICA LES POESIES DE PALAU I FABRE DEL LLIBRE 'POEMES DE L'ALQUIMISTA'

Exposicions La mostra es pot visitar fins al 2 d'abril al Palau Robert

Mostra de l'exposició. CEDIDA

REDACCIÓ

Vam voler fer una exposició que ensenyés la poesia de Palau i Fabre i hi donés presència física i visual, amb artistes de disciplines diverses que interpreten poemes de Palau.' Aquest va ser l'objectiu que es va fixar Julià Guillamon per donar vida a la mostra, de la qual ell mateix és el comissari, 'Jo soc el meu propi experiment. Tretze lectures dels "Poemes

de l'Alquimista" de Josep Palau i Fabre'. L'exposició és una de les activitats que formen part de la commemoració del centenari del naixement de Josep Palau i Fabre i es pot visitar fins al 2 d'abril de 2018 a la sala 4 del Palau Robert, a Barcelona.

Es va presentar el 18 de maig a Caldes d'Estrac i tenia el propòsit que creadors de diversos àmbits interpretessin alguns dels poemes més destacats del llibre 'Poemes de l'Alquimista', publicat per primera vegada clandestinament el 1952 i considerat una de les obres més importants de Josep Palau i Fabre.

Guillamon remarca que a la mostra han volgut fer 'una mena de Tibidabo poètic, com una sala de parc d'atraccions, la capsa de l'autòmat amb petits mons tancats'. Per a la creació de la mostra van utilitzar un recurs ja existent. Alguns dels poemes de Palau i Fabre anaven acompanyats, al darrere, d'una reflexió teòrica. 'Això ens agradava, que hi hagués la creació i la reflexió ha estat un ganxo per als artistes, perquè és molt contemporani. I hem escollit els tretze poemes que ja eren comentats per ell.'

Participants

Els artistes que interpreten els conceptes transcendents o paradoxals dels poemes de Palau i Fabre són Ignasi Aballí, Arnal Ballester, Enric Farrés Duran, Laura Ginés, Llamazares-Pomés, Maria Padró i Morrosko Vila-San-Juan. Han col·laborat també en el projecte els poetes Carles Rabassa, Núria Martínez-Vernís i Josep Pedrals. El disseny gràfic és d'Albert Planas i del l'Espai Expositiu, el despatx d'arquitectes Llamazares-Pomés.

Llamazares-Pomés han pensat un sistema de cubs, en què cada cub desplega visualment un poema. Per exemple, l'espectador viu el pas de la poesia de Rimbaud a la de Palau i Fabre a través de les variacions plàstiques d'Ignasi Aballí en el poema 'L'aventura'. Laura Ginés ha treballat en una animació la descomposició del poema que fa Palau i Fabre a 'El poema', inspirada en la 'Història d'un soldat de Stravinski'. I Maria Padró ha treballat en vídeo el poema 'Peix: la solitud, la incomunicació, la sordesa'.

Julia Roberts, Owen Wilson i Jacob Tremblay protagonitzen 'Wonder'. LIONSGATE

ARRIBA A LA GRAN PANTALLA I EN CATALÀ L'ADAPTACIÓ DEL LLIBRE D'ÈXIT 'WONDER'

La novel·la *Wonder*, escrita per R. J. Palacio, ha estat un gran èxit editorial i aquest cap de setmana n'arriba l'adaptació cinematogràfica en català. És protagonitzada per Julia Roberts, Jacob Tremblay i Owen Wilson. Així mateix, s'estrenen els films d'Alex de la Iglesia *Perfectos desconocidos* i el del grec Iorgos Lanthimos *El sacrificio de un ciervo sagrado*, que va ser molt ben rebut al Festival de Cinema de Sitges. Disney i Pixar estrenen també una obra d'animació: *Coco*.

Wonder

Direcció: Stephen Chbosky. Intèrprets: Julia Roberts, Mandy Patinkin, Sonia Braga; Owen Wilson, Jacob Tremblay, Daveed Diggs. Gènere: Drama.

Un nen de deu anys, que ha nascut amb una malformació a la cara, s'esforça per encaixar en el grup el primer dia d'escola. Demostrar que és un nen com els altres serà el seu objectiu i ser acceptat pels companys de classe, el seu guany. En català.

The Killing of a Sacred Deer

El sacrificio del ciervo sagrado

Direcció: Iorgos Lanthimos. Intèrprets: Nicole Kidman, Alicia Silverstone, Raffey Cassidy; Colin Farrell, Barry Keoghan, Bill Camp. Gènere: Drama.

Steven Murphy és un cirurgià reputat i pare de família que amaga un secret. A vegades es reuneix amb un estrany i inquietant adolescent, que l'acabarà portant a un dilema moral impossible i terrífic que afectarà la seva dona i els seus dos fills.

Perfectos desconocidos

Direcció: Álex de la Iglesia. Intèrprets: Belén Rueda, Juana Acosta, Dafne Fernández; Eduardo Noriega, Ernesto Alterio, Eduard Fernández. Gènere: Comèdia.

En el transcurs d'un sopar, quatre parelles juguen a un joc aparentment innocent: llegir en veu alta els missatges i les notifiacions dels seus telèfons mòbils. Però això desencadenarà un seguit de malentesos i situacions compromeses que afectaran les relacions mútues.

Coco

Direcció: Lee Unkrich i Adrian Molina. Gènere: Animació.

Miguel pertany a una família que té prohibit qualsevol contacte amb la música. No obstant, ell somia a convertir-se en un músic consumat com el seu ídol, Ernesto de la Cruz. Per aconseguir-ho emprèn un camí cap a la Terra dels Morts. En el periple, viurà moltes aventures i coneixerà l'encantador i alhora trampós Héctor.

Ngũgĩ m'explicava
que hem d'aconseguir
un moviment
d'esquerres global
que inclogui
el pacifisme;
l'antiimperialisme; el
feminisme; la lluita
contra el racisme, el
neoesclavisme i la
desigualtat

Laura Huerga

NGŪGĨ WA THIONG'O I LA CONFORMACIÓ D'UN PENSAMENT BASAT EN LA DEFENSA DE LA JUSTÍCIA I LA IGUALTAT

L'editorial Raig Verd publica un nou
volum memorialístic, 'A la Casa de
l'Intèrpret', del pensador kenyà

COBERTA DE LA NOVEL·LA
DE NGŪGĨ WA THIONG'O

REDACCIÓ

L'editora del segell Raig Verd, Laura Huerga, ens parla a bastament de Ngũgĩ wa Thiong'o, del seu pensament compromès i de la seva nova obra que es publica ara en català, *A la Casa de l'Intèrpret*, traduïda per Josefina Caball, de la qual podeu llegir **un fragment**.

Laura Huerga:

«Ngũgĩ wa Thiong'o ens va visitar el passat mes de maig amb motiu de la publicació de *Desplaçar el centre* i *Descolonitzar la ment*, en un acte organitzat pel PEN català i el CCCB. Aquells dies vaig tenir la sort i el privilegi de gaudir de la seva companyia i de la seva saviesa i generositat. Són moments en què jo potser pregunto massa i escolto qui té la paciència de respondre, com va ser el cas del Professor Ngũgĩ.

El llibre que publiquem ara, *A la Casa de l'Intèrpret*, és la segona part de les seves memòries. Si a la primera part, *Somnis en temps de guerra*, ens encisava amb la il·lusió per aprendre a llegir i anar a l'escola, ara ens

L'escriptor i pensador kenyà, Ngũgĩ wa Thiong'o. vv

Tindrem, de nou, la sort i el privilegi de gaudir novament de la seva visita el mes de març al Festival MOT

meravella amb el relat de la mirada i el cor inquiets d'un adolescent que pateix per les contradiccions de la seva vida, amb els privilegis de l'educació durant l'opressió contra el seu poble. En aquest llibre veurem com germina la llavor del seu pensament, i els ideals que defensarà a partir d'ara: contra l'imperialisme i el colonialisme, i també contra les injustícies socials i la desigualtat, tot a través de l'eina que ell considera essencial per al seu poble: la defensa de la seva pròpia cultura.

Entre converses i passeigs, Ngũgĩ m'explicava que hem d'aconseguir un moviment d'esquerres global que inclogui el pacifisme; l'antiimperialisme; el feminisme; la lluita contra el racisme, el neoesclavisme i la desigualtat, que tot això, a banda de ser possible, acabarà esdevenint imprescindible, en un món que

ens aïlla i individualitza per tal d'afeblir el moviment de la resistència. Va afegir que s'imposava la diferència per sobre d'allò que ens és comú, per fer-nos sentir especials i singulars, per creure que les lluites dels altres no són també les nostres, encara que siguin contra el mateix sistema d'opressió, però també perquè d'aquesta manera divideixen i afebleixen el conjunt de persones que podria fer, d'aquest món, un món millor. Ngũgĩ creu que aquest moviment global d'esquerres s'hauria de defensar des de la diferència i la singularitat, protegint les nostres cultures i les minories, i defensant els oprimits. Em sembla important que tant *A la Casa de l'Intèrpret* com a *Desplaçar el centre*, Ngũgĩ expliqui que hi ha una ocupació més perillosa que l'ocupació militar, política i econòmica, que és l'ocupació cultural.

Jo en trec les meves pròpies conclusions, en costant evolució, d'aquest tema, arran de les seves paraules. La grandesa dels seus llibres es troba en el fet que, a través de la seva vida ens podem emmirallar en les nostres i treballar per construir un món més just i millor per a tots.

Veureu com comença tot això als anys d'*A la Casa de l'Intèrpret*, amb què un dels pensadors més importants de la nostra època ens obre les portes de la seva vida i el principi dels ideals pels quals lluita.

Tindrem, de nou, la sort i el privilegi de gaudir novament de la seva visita el mes de març al Festival MOT. Mentrestant, us recomano llegir els seus llibres i no deixar de pensar i lluitar per un món millor que tots mereixem.»

Laura Huerga, editora de Raig Verd.

RISOTTO DE CEPES I TÒFONA

Un plat que escalfa i reconforta

Ingredients

(per a 4 persones)

- 400 g d'arròs bomba o arbori
- 30 g de ceps deshidratats
- Quatre escalunyes
- 50 g de mantega
- 50 g de parmesà
- Oli, pebre negre
- Un gotet de vi blanc
- 1 l de brou de verdures
- Una tòfona negra

NEUS CUSCÓ

Hidratem els bolets una estona abans de fer el plat, amb aigua calenta.

Piquem molt fines les escalunyes i les sofregim en una paella a foc lent, amb oli i una mica de mantega. Un cop sofregides, hi afegim els bolets a trossos. Un cop cuits, hi afegim un gotet de vi blanc. Quan el vi blanc s'hagi evaporat, posem l'arròs a la paella i el sofregim durant uns minuts.

Tirem el brou a l'arròs, de mica en mica. Tindrem el brou al foc perquè no es refredi. Passats deu minuts, posarem la resta de la mantega i el formatge parmesà ratllat. L'arròs serà cuit al cap de setze minuts, aproximadament. El deixem reposar cinc minuts més i ja podem emplatar.

Quan tinguem l'arròs emplatat, hi posem tòfona ratllada per sobre.

TV3 denuncia El País per un article amb acusacions falses

Rajoy també aprofita el 155 per acomiadar tot el personal de les delegacions exteriors de la Generalitat

Toni Cantó participa en un dinar organitzat per una associació homòfoba i masclista

El TSJC i la Junta Electoral es neguen a suspendre la concentració d'extrema dreta davant la seu de la CUP

La fiscalia demana al jutge del Suprem que mantingui tancats tots els presos polítics